

- Torrens, R[obert]: *An essay on the production of wealth; with an appendix, in which the principles of political economy are applied to the actual circumstances of this country* [Ogled o proizvodnji bogatstva, s dodatkom u kome su načela političke ekonomije primenjena na aktuelno stanje u ovoj zemlji], London 1821. 36 94
- *On the operation of the Bank charter act of 1844, as it affects commercial credit*. 2nd ed. [O dejstvu Bankovnog zakona od 1844. i kako on utiče na trgovinski kredit. Drugo izdanje], London 1847. 295
- Tuckett, J[ohn] D[ebell]: *A history of the past and present state of the labouring population including the progress of agriculture, manufactures, and commerce*. In 2 vols. Vol. 1 [Istorija prošlog i sadašnjeg stanja radnog stanovništva, uključujući razvitak poljoprivrede, manufaktura i trgovine. U dva toma. Tom 1], London 1846. 509
- Ure, Andrew: *The philosophy of manufactures: or, an exposition of the scientific, moral and commercial economy of the factory system of Great Britain* [Filozofija manufaktura, ili izlaganje o naučnoj, moralnoj i trgovačkoj strani ekonomije fabričkog sistema Velike Britanije], London 1835. 92
- *Philosophie des manufactures ou économie industrielle de la fabrication du coton, de la laine, du lin et de la soie. Avec la description des diverses machines employées dans les ateliers anglais*. Trad. sous les yeux de l'auteur et augmenté d'un chapitre inédit sur l'industrie cotonnière française. T. 1 [Filozofija manufaktura, ili industrijska ekonomija fabrikacije pamuka, vune, lana i svile. S opisom raznih mašina koje se upotrebljavaju u engleskim radionicama. Prevedeno uz saradnju autora i prošireno jednom neizdatom glavom o francuskoj pamučnoj industriji. Tom prvi], Paris 1836. 324
- Verri, Pietro: *Meditazioni sulla economia politica*, In: »Scrittori classici italiani di economia politica. Parte moderna«. T. 15 [Razmišljanja o političkoj ekonomiji. U: »Italijanski klasici političke ekonomije. Novo doba«. Tom 15], Milano 1804. 234
- Vinçard, [Pierre-Denis]: *Histoire du travail et des travailleurs en France*. T. 1 - 2 [Istorija rada i radnika u Francuskoj. Tom 1 - 2], Paris 1845. 654
- Vissering, S[imon]: *Handboeck von praktische staathuishoudkunde*. Deel 1 [Priručnik praktične narodne ekonomije. Tom 1], Amsterdam 1860 - 1861. 265 267
- [Wakefield, Edward Gibbon:] *England and America. A comparison of the social and political state of both nations* [Engleska i Amerika. Upoređenje socijalnog i političkog stanja ovih dveju nacija. Tom 1 - 2], London 1833. 361 641
- Walton, Alfred A.: *History of the landed tenures of Great Britain and Ireland, from the Norman conquest to the present time, dedicated to the people of the United Kingdom* [Istorija lenskih poseda u Velikoj Britaniji i Irskoj, od normanskog osvajanja do naših dana, posvećeno narodu Ujedinjenog Kraljevstva], London 1865. 525 526
- [West Edward:] *Essay on the application of capital to land, with observations shewing the impolicy of any great restriction of the importation of corn, and that the bounty of 1688 did not lower the prices of it*. By a fellow of University college, Oxford [Ogled o ulaganju kapitala u zemlju, sa zapažanjima koja pokazuju da je politika velikog ograničavanja uvoza žita rdjava i da premije iz 1688. nisu snizile njegovu cenu. Od člana Univerzitetskog koledža u Oxfordu], London 1815. 205 556

Wolf, Julius: *Das Rätsel der Durchschnittsprofitrate bei Marx*. In: »Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik«. Gegr. von Bruno Hildebrand. Hrsg. von J[ohannes] Conrad. 3. Folge. Bd. 2 [Zagonetka prosečne profitne stope kod Marxa. U: »Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik«. Osnovao Bruno Hildebrand. Izdao J[ohannes] Conrad. Treća serija. Drugi tom], Jena 1891. 19 20

— *Sozialismus und kapitalistische Gesellschaftsordnung*. Kritische Würdigung beider als Grundlegung einer Sozialpolitik. [Socijalizam i kapitalistički društveni poredak. Krićka ocena i jednog i drugog kao obrazloženje jedne socijalne politike], Stuttgart 1892. 22

II. Parlamentarni izveštaji i druge zvanične publikacije

An act for vesting certain sums in commissioners, at the end of every quarter of a year, to be by them applied to the reduction of the national debt. (Anno vicesimo sexto Georgii III. regis.) [Zakon o predavanju izvesne sume novca članovima parlamentarnih komisija krajem svakog kvartala, da bi je oni upotrebili za smanjenje nacionalnog duga (za vreme dvadeset i šeste godine vladavine George-a III). 332

Bank Acts (B. A., B.C.) 1857 [Bankovni zakoni iz 1857] — vidi: *Report from the select committee on bank acts*; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, appendix and index. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 30 July 1857.

Bank Acts (B.A., B.C.) 1858 [Bankovni zakoni iz 1858] — vidi: *Report from the select committee on bank acts*; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, appendix and index. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 1 July 1858.

Census of England and Wales for the year 1861 [Popis stanovništva u Engleskoj i Velsu za 1861. godinu], London 1863. 526

Coal mine accidents. Abstract of return to an address of the Honourable the House of Commons, dated 3 May 1861... Ordered, by the House of Commons, to be printed, 6 February 1862 [Nesreće u rudnicima uglja. Izvod iz adrese upućene visokopoštovanom Donjem domu 3. maja 1861... Štampano po odluci Donjeg doma od 6. februara 1862.] 79

Commercial Distress (C.D.) 1847 - 1848 [Trgovačke nedaće 1847 - 1848] — vidi: *First report from the secret committee on commercial distress*; with the minutes of evidence. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 8 June 1848.

Commercial Distress (C.D.) 1848 - 1857 [Trgovačke nedaće 1848 - 1857] — vidi: *Report from the secret committee of the House of Lords* appointed to inquire into the causes of the distress which has for some time prevailed among the commercial classes... Ordered, by the House of Commons, to be printed, 28 July 1848. (Reprinted, 1857.)

Compte rendu des séances de l'Assemblée Nationale. Exposés des motifs et projets de lois présentés par le gouvernement; rapports de MM. les représentants. T. 2e. Du 17 Juin au 7 Août 1848 [Izveštaj sa sednice Nacionalne skupštine. Izlaganje obrazloženja i zakonskih projekata od strane vlade; izveštaji gospode poslanika. Tom 2. Od 17. juna do 7. avgusta 1848], Paris 1849. 528

First report from the secret committee on commercial distress; with the minutes of evidence. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 8 June 1848. [Prvi izveštaj tajnog odbora o nedaćama trgovine; sa zapisnikom u kome su iznete činjenice. Štampano po odluci Donjeg doma od 8. juna 1848.] 13 340 345 - 348 351 - 353 384 399 403 413 - 415 458

First report from the select committee of the House of Lords on the sweating system; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 11 August 1888. [Prvi izveštaj posebnog odbora Gornjeg doma o sistemu cedenja znoja nedovoljnom radnom najamninom; s izveštajima odbora, zapisnikom o činjenicama i s dodatkom. Štampano po odluci Donjeg doma od 11. avgusta 1888.] 280

First report of the children's employment commissioners in mines and collieries... 21 April 1841. [Prvi izveštaj komesarâ za zapošljavanje dece u rudnicima i ugljenokopima... 21. aprila 1841.] 79

Public Health. Sixth report of the medical officer of the Privy Council. With appendix. 1863. Presented pursuant to act of Parliament [Narodno zdravlje. Šesti izveštaj zdravstvenog inspektora Krunskog saveta. S dodatkom. 1863. Podneto shodno zakonu Parlamenta], London 1864. 82 - 86

Report from the secret committee of the House of Lords appointed to inquire into the causes of the distress which has for some time prevailed among the commercial classes, and how far it has been affected by the laws for regulating the issue of bank notes payable on demand. Together with the minutes of evidence, and an appendix. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 28 July 1848. (Reprinted, 1857.) [Izveštaj tajnog odbora Gornjeg doma naimenovanog za ispitivanje uzroka bede koja je neko vreme vladala među trgovačkim klasama i koliko su na to uticali zakoni koji regulišu emisiju banknota koje se isplaćuju na zahtev. Zajedno sa zapisnikom o činjenicama i dodatkom. Štampano po odluci Donjeg doma od 28. jula 1848. (Preštampano 1857).] 13 343 344 346 348 349 355 357 - 362 364 - 368 436 446 - 449 458 462 470 471 473 - 479 483

Report from the select committee on bank acts; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, appendix and index. Part I. Report and evidence. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 30 July 1857. [Izveštaj posebnog odbora za zakone o bankama, s aktima o radu odbora, zapisnikom o činjeničnom stanju, dodatkom i indeksom. Deo I. Izveštaj i zapisnik o činjenicama. Štampano po odluci Donjeg doma od 30. jula 1857.] 14 282 283 349 353 - 355 364 382 413 420 422 426 427 433 - 435 442 445 448 449 452 - 462 467 - 470 473 474 476 - 481 484 486 487 489 491 - 496 645

— *Part II. Appendix and index. [Deo II. Dodatak i indeks.]* 443

Report from the select committee on the bank acts; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, appendix and index. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 1 July 1858. [Izveštaj posebnog odbora za bankovne zakone; s aktima o radu odbora, zapisnikom o činjeničnom stanju, dodatkom i indeksom. Štampano po odluci Donjeg doma od 1. jula 1858.] 14 404 413 423 425 445 446 480

Report from the select committee on petitions relating to the corn laws of this Kingdom; together with the minutes of evidence and an appendix of accounts. Ordered, by the House of Commons, to be printed, 26. July 1814. [Izveštaj posebnog odbora za peticije povodom zakona o žitu ovog Kraljevstva; sa zapisnikom o činjeničnom stanju i dodatkom o procenama. Štampano po odluci Donjeg doma od 26. jula 1814.] 530

Reports of the inspectors of factories to Her Majesty's Principal Secretary of State for the Home Department. [Izveštaji inspektorâ fabrika ministru unutrašnjih poslova Njenog Veličanstva.] 530

- for the half year ending 31st October 1845. Presented to both Houses of Parliament by command of Her Majesty [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1845. Podneto i Gornjem i Donjem domu Parlamenta po naređenju Njenog Veličanstva], London 1846. 108 109
- for the half year ending 31st October 1846... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1846...], London 1847. 109
- for the half year ending 31st October 1847... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1847...], London 1848. 109 110
- for the half year ending 31st October 1848... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1848...], London 1849. 71 95
- for the half year ending 30th April 1849... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1849...], London 1849. 110
- for the half year ending 31st October 1849... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1849...], London 1850. 110 111
- for the half year ending 30th April 1850... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1850...], London 1850. 96 97 111
- for the half year ending 31st October 1850... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1850...], London 1851. 107 111
- for the half year ending 30th April 1851... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1851...], London 1851. 107
- for the half year ending 31st October 1852... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1852...], London 1852. 86 - 89
- for the half year ending 30th April 1853... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1853...], London 1853. 111
- for the half year ending 31st October 1853... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1853...], London 1854. 111
- for the half year ending 30th April 1854... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1854...], London 1854. 111
- for the half year ending 31st October 1855... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1855...], London 1856. 80
- for the half year ending 31st October 1858... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1858...], London 1858. 70 107 108
- for the half year ending 30th April 1859... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1859...], London 1859. 111
- for the half year ending 31st October 1859... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1859...], London 1860. 111
- for the half year ending 30th April 1860... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1860...], London 1860. 112
- for the half year ending 31st October 1860... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1860...], London 1860. 112
- for the half year ending 30th April 1861... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1861...], London 1861. 82 112 114
- for the half year ending 31st October 1861... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1861...], London 1862. 112 113
- for the half year ending 30th April 1862... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1862...], London 1862. 82 114
- for the half year ending 31st October 1862... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1862...], London 1863. 71 90 112 114

- for the half year ending 30th April 1863... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1863...], London 1863. 115
- for the half year ending 31st October 1863... [— za polugode koje se završava 31. oktobra 1863...], London 1864. 80 89 90 97 112 113 115 - 119
- for the half year ending 30th April 1864... [— za polugode koje se završava 30. aprila 1864...], London 1864. 113 117

Reports respecting grain, and the corn laws: viz: First and second reports from the Lords committees, appointed to enquire into the state of the growth, commerce and consumption of grain, and all laws relating thereto;... Ordered, by the House of Commons, to be printed, 23 November 1814. [Izveštaji o žitu i o zakonima o žitu, tj. prvi i drugi izveštaj odborâ Doma lordova, naimenovanih za ispitivanje proizvodnje žita, trgovine žitom i potrošnje žita, i svih zakona koji se na to odnose... Štampano po odluci Donjeg doma od 23. novembra 1814.] 530

III. Listovi i časopisi

Archiv für soziale Gesetzgebung und Statistik. Vierteljahresschrift zur Erforschung der gesellschaftlichen Zustände aller Länder. In Verbindung mit einer Reihe namhafter Fachmänner des In- und Auslandes hrsg. von Heinrich Braun. Bd. 7 [Arhiv za socijalno zakonodavstvo i statistiku. Tromesečni časopis za ispitivanje društvenih prilika svih zemalja. Izdao Heinrich Braun u saradnji s nizom poznatih stručnjaka iz zemlje i inostranstva. Sveska 7], Berlin 1894. (Vidi i napomenu 130.) 742

Conrads Jahrbücher — vidi: *Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik*

The Daily News [Dnevne novosti], London (vidi i napomenu 54):

- od 10. decembra 1889. 306
- od 15. decembra 1892. 403
- od 18. januara 1894. 462

The Economist. Weekly Commercial Times, Bankers' Gazette, and Railway Monitor: a political, literary, and general newspaper [Ekonomist. Nedeljni trgovački pregled, Bankarska gazeta i Železnički savetnik. Političke, književne i opšte novine (vidi i napomenu 53)], [London]. 333 - 335 467 496 - 499

- od 15. marta 1845. 370
- od 22. maja 1847. 459 496
- od 21. avgusta 1847. 500
- od 23. oktobra 1847. 478 479
- od 20. novembra 1847. 372 423 424
- od 11. decembra 1847. 486
- od 30. novembra 1850. 501
- od 11. januara 1851. 501
- od 19. jula 1851. 333
- od 22. januara 1853. 299

- The Edinburgh Review, or Critical Journal*: for August — December, 1831. To be continued quarterly. Vol 54. [Edinburška revija, ili kritički časopis: za avgust — decembar 1831. Nastaviće se tromesečno. Sveska 54.] (Vidi i napomenu 108.) 648
- Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft im Deutschen Reich*. Des »Jahrbuchs für Gesetzgebung, Verwaltung und Rechtspflege des Deutschen Reiches«. Neue Folge. Hrsg. von Gustav Schmoller. Jg. 5, 1. Heft [Godišnjak za zakonodavstvo, upravu i narodnu privredu u Nemačkom Carstvu. Nova serija »Godišnjaka za zakonodavstvo, upravu i primenu prava u Nemačkom Carstvu«. Izdao Gustav Schmoller. Peto godišće. Sveska 1], Leipzig 1881. 16
- Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik*. Gegr. von Bruno Hildebrand, hrsg. von Johannes Conrad. Neue Folge. 11 Bd. [Godišnjaci za nacionalnu ekonomiju i statistiku. Osnovao Bruno Hildebrand, izdao Johannes Conrad. (Vidi i napomenu 1.) Nova serija, 11. tom], Jena 1885. 14
- Nova serija, 20. tom, Jena 1890. 21 22
- Treća serija, 2. tom, Jena 1891. 19 20
- Treća serija, 3. tom, Jena 1892. 17 19
- Journal of the Society of Arts, and of the institutions in Union* [Časopis Društva zanata i umeća i ustanova u Uniji], London, 9. decembar 1859. 532
- The Manchester Guardian* [Mančesterski stražar], 24. novembar 1847. (Vidi i napomenu 65.) 344
- The Morning Star* [Jutarnja zvezda], London, 14. decembar 1865. (Vidi i napomenu 96.) 534 535
- Die Neue Zeit*. Revue des geistigen und öffentlichen Lebens [Novo vreme. Revija za duhovni i javni život], Stuttgart (vidi i napomenu 6), 5. Jg. 1887. Nr. 3. [Peto godišće, 1887, br. 3.] 23
- 11. godišće, 1892 - 1893, br. 3 i 4. 17
- 14. godišće, 1895 - 1896, br. 1 i 2. 738
- New-York Daily Tribune* [Njujorška dnevna tribina], 20. decembar 1859. (Vidi i napomenu 57.)
- Nuova Antologia di Scienze, Lettere ed Arti*. Seconda serie. Vol. 38 [Nova antologija naukâ, književnosti i umetnosti. Druga serija. Sveska 38], Roma, br. 7 od 1. aprila 1883. (Vidi i napomenu 4.) 20
- Nuova Antologia*. Rivista di Scienze, Lettere ed Arti. Terza serie. Vol. 38 [Nova antologija. Naučna, književna i umetnička revija. Treća serija. Sveska 38], Roma, br. 3 od 1. februara 1895. 740
- La Rassegna* [Pregled], Napoli, br. 1, 1895. (Vidi i napomenu 128.) 741
- Revue des deux Mondes*. 4e série. T. 31e [Revija dva sveta. Četvrta serija. Tom 31], Paris 1842. 338
- Nouv. série. T. 24 [Nova serija. Tom 24], Paris 1848. 701
- La Riforma Sociale* [Društvena reforma], Torino, Roma, 25. februar 1885. (Vidi i napomenu 129.) 742
- Sozialpolitisches Centralblatt* [Socijalno-politički centralni list], Berlin, 25. februar 1895. (Vidi i napomenu 131.) 743
- The Times* [Vremena], London. (Vidi i napomenu 69.) 372

Registar imena

- Alexander, Nathaniel* (Natenijel Aleksander) engleski trgovac. 349 469
- Anderson, Adam* (Adam Anderson; 1692 - 1765) škotski ekonomist, autor jednog dela iz istorije trgovine. 278
- Anderson, James* (Džejms Anderson; 1739 - 1808) engleski ekonomist, Ricardov preteča u teoriji rente. 524 525
- Anderson, James Andrew* (Džejms Endrju Anderson) engleski bankar. 447 448 478
- Anna (Stuart)* (Ana Stjuart; 1665 - 1714) kraljica Velike Britanije i Irske (1702 - 1714); za vreme njene vladavine ujedinjene su Engleska i Škotska u Veliku Britaniju. 517
- Arbuthnot, John* (Džon Arbatnet) engleski farmer; autor jednog spisa koji je 1773. objavljen anonimno, a u kome se govori o međuzavisnosti cena životnih namirnica i veličine zakupljenih imanja. 467
- Arhimed* (oko 287 - 212. pre n. e.) grčki matematičar i fizičar. 740
- Aristotel* (384 - 322. pre n. e.) među »starim grčkim filozofima najuniverzalnija glava; bavio se najbitnijim formama dijalektičkog mišljenja« (Engels). 323 742
- Arnd, Karl* (Karl Arnt; 1788 - 1877) liberalni ekonomist, pristalica prirodnopravne škole. 303 304 657
- Ashley, Lord* — vidi: *Shaftesbury, Anthony Ashley Cooper, Earl of*
- Attwood, Matthias* (Metaies Etvud; 1799 - 1851) — engleski bankar i ekonomist, predstavnik birmingemske »little shilling men« - škole. (Vidi i napomenu 75.) 458 476
- Attwood, Thomas* (Tomas Etvud; 1783 - 1856) engleski bankar, ekonomist i političar (buržoaski radikal), predstavnik birmingemske »little shilling men« - škole (vidi i napomenu 75); brat Matthiasa Attwooda. 458 476
- Augier, Marie* (Mari Ožije) francuski novinar; pisao je i o ekonomskim problemima. 503 518
- Babbage, Charles* (Čarls Bebidž; 1792 - 1871) engleski matematičar, mehaničar i ekonomist, osnivač Statističkog društva u Londonu. 92 100
- Baker, Robert* (Robert Bejker) engleski fabrički inspektor. 80 81 107 109 111
- Balzac, Honoré de* (Onore de Balzak; 1799 - 1850) francuski pisac realist. 37
- Baring* (Bering) engleska bankarska porodica. 455
- Bastiat, Frédéric* (Frederik Bastija; 1801 - 1850) francuski vulgarni ekonomist, propovedao je jednakost klasa i harmoniju klasnih interesa; »površni predstavnik vulgarnoekonomske apologetike i zbog toga najpopularniji« (Marx). 130 288
- Baynes, John* (Džon Bejns) član gradske uprave Blekberna; 1857. objavio je dve rasprave o trgovini pamukom. 108
- Bekker, Immanuel* (Immanuel Beker; 1785 - 1871) filolog, priredio je više izdanja spisâ Platona, Aristotela, Aristofana i drugih antičkih pisaca. 323

- Bell, G. M.* (G. M. Bel) u prvoj polovini 19. veka direktor škotskih banaka; pisao je radove o bankarstvu i optičaju novca. 464
- Bellers, John* (Džon Belers; 1654 - 1725) engleski ekonomist, autor socijalreformističkih spisa; naglašavao je da je rad osnov sticanja bogatstva i zastupao princip »Ko ne radi ne treba ni da jede«. 240
- Bentinck, Lord George* (lord Džordž Bentink; 1802 - 1848) engleski političar; vigovac; član Parlamenta; pristalica protekcijonizma. 352
- Bernal Osborne, Ralph* (Ralf Bernal Osborn; 1808 - 1882) engleski liberalni političar, član Parlamenta, sekretar Admiraliteta (1852 - 1858). 119
- Bessemer, Sir Henry* (ser Henri Besemer; 1813 - 1898) engleski inženjer i hemičar; usavršio je postupak za dobijanje čelika, koji je po njemu nazvan »Besemerov čelik«. 64
- Biedermann, Karl* (Karl Biderman; 1812 - 1901) historičar, filolog i publicist, umereni liberal; kasnije nacionalni liberal; urednik lista »Deutsche Allgemeine Zeitung«. 69
- Bosanquet, James Whatman* (Džejms Votmen Bouzenkit; 1804 - 1877) engleski bankar i ekonomist. 311 337
- Braun, Heinrich* (Hajnrih Braun; 1854 - 1927) novinar; socijaldemokrat, reformist; jedan od osnivača lista »Neue Zeit«, izdavač tromesečnog časopisa »Archiv für soziale Gesetzgebung und Statistik« i drugih časopisa; član Rajhstaga. 742 743
- Bright, John* (Džon Brajt; 1811 - 1889) — engleski fabrikant; vodeći liberalni političar; pristalica slobodne trgovine; jedan od osnivača Lige protiv zakona o žitu; više puta ministar. Početkom šezdesetih godina vođa levog krila Liberalne stranke. 534
- Briscoe, John* (Džon Briskou; kraj 17. veka) engleski preduzetnik; član Parlamenta; pomagao je Chamberlenov projekat za osnivanje jedne agrarne banke. 509
- Brown, William* (Viljem Braun; 1784 - 1864) engleski trgovac i bankar, pristalica slobodne trgovine. 477
- Buret, Antoine-Eugène* (Antoan-Ežen Bire; 1810 - 1842) francuski sitno-buržoaski socijalist i ekonomist; Sismondijev pristalica. 668
- Büsch, Johann Georg* (Johan Georg Biš; 1728 - 1800) književnik i ekonomist, zastupao je merkantilističke poglede; 1767. osnovao je trgovačku akademiju u Hamburgu. 519
- Cagliostro, Alessandro* (u stvari Giuseppe Balsamo) (Alesandro Kaljostro u stvari Đuzepe Balsamo; 1743 - 1795) italijanski avanturist, mistik i prevarant. 741
- Cairnes, John Elliot* (Džon Eliot Kerns; 1823 - 1875) engleski ekonomist i publicist; protivnik ropstva u južnim državama Severne Amerike. 322
- Calvin, Jean* (Žan Kalvin; 1509 - 1564) pored Luthera, najpoznatiji reformator u 16. veku; istakao je »u prvi plan građanski karakter reformacije, republikanizovao je i demokratizovao crkvu« (Engels). 754
- Campbell, John, Baron* (Džon baron Kembel; 1779 - 1861) britanski državnik i pravnik; vrhovni sudija pri kraljevskom sudu (1850 - 1859), lord-kancelar (1859 - 1861). 80
- Cantillon, Richard* (Ričard Kantijon; 1680 - 1734) engleski ekonomist i trgovac. 652
- Capps, Edward* (Edvard Keps) engleski građevinski preduzimač. 478 645
- Cardwell, Edward, Viscount* (vikont Edvard Kardvel; 1813 - 1886) britanski državnik, najpre torijevac, zatim vodeći pilovac (pristalica Roberta Peela), kasnije liberal; ministar za trgovinu i saobraćaj (1852 - 1855), državni sekretar za Irsku (1859 - 1861), ministar za kolonije (1864 - 1866), ministar rata (1868 - 1874). 470
- Carey, Henry Charles* (Henri Čarls Keri; 1793 - 1879) američki vulgar-

- ni ekonomist, apologet kapitalizma; propovedao je harmoniju između klasa u buržoaskom društvu. 100 130 334 504 524 526
- Cayley* (Kejli) engleski ekonomist, predstavnik birmingemske škole »little shilling men«, član Odbora banke od 1857. 360 458
- Chalmers, Thomas* (Tomas Čalmers; 1780 - 1847) škotski teolog i ekonomist, »jedan od najfanatičnijih maltusovaca« (Marx). 208 374
- Chamberlen* ili *Chamberlayne, Hugh* (Hju Čemberlen; 1630 - 1720) engleski lekar i ekonomist; krajem 17. veka razradio je projekt za osnivanje jedne agrarne banke, u kojoj je video sredstvo za oslobođenje od zelenaša. 509
- Chapman, David Barclay* (Dejvid Berkli Čepmen) engleski bankar, jedan od vlasnika londonske diskontne banke Overend, Gurney & Co. 364 435 449 452 - 460 487
- Charles II* (Čarls II; 1630 - 1685) engleski kralj (1660 - 1685). 510 517
- Cherbuliez, Antoine-Elisée* (Antoan-Elize Šerbilije; 1797 - 1869) švajcarski ekonomist, pristalica Sismondija, čiju je teoriju sjedinio s nekim idejama Ricardovog učenja. 136
- Child, Sir Josiah* (ser Džoša Čajld; 1630 - 1699) engleski ekonomist, merkantilist, bankar i trgovac. 333 511
- Clay, Sir William* (ser Viljem Klej; 1791 - 1869) engleski liberalni političar i ekonomist, predstavnik škole »currency principle« (vidi napomenu 68); član Parlamenta. 459
- Comte, François-Charles* (Fransoa-Šarl Kont; 1782 - 1837) francuski liberalni publicist i vulgarni ekonomist. 522
- Coquelin, Charles* (Šarl Koklen; 1803 - 1852) francuski ekonomist, pristalica slobodne trgovine. 338
- Corbet, Thomas* (Tomas Korbet; iz 19. veka) engleski ekonomist, Ricardov pristalica. 143 146 157 178 257
- Cotton, William* (Viljem Koton; 1786 - 1866) engleski trgovac na veliko, guverner (1844/1845) i član uprave Engleske banke (1821 - 1865); pronašao je automatsku vagu za merenje zlata. 352
- Curtis, Timothy Abraham* (Timeti Abraham Kertis) član uprave Engleske banke i direktor Istočnoindijske kompanije četrdesetih godina 19. veka. 327
- Daire, Louis-François-Eugène* (Luj-Fransoa-Ežen Der; 1798 - 1847) francuski ekonomist; izdavao je dela iz oblasti političke ekonomije. 654
- Dante Alighieri* (Dante Aligijeri; 1265 - 1321) najveći italijanski pesnik; u svom glavnom delu »Božanstvena komedija« dao je sliku sveta i čoveka srednjeg veka. 23
- D'Avenant (Davenant), Charles* (Čarls Davenant; 1656-1714) engleski ekonomist i statističar; merkantilist. 556
- Davidson, Daniel Mitchell* (Denijel Mišel Dejvidson) engleski trgovac; kada su 1854. otkrivene njegove prevarantske trgovačke operacije, proteran je u inostranstvo. 455
- Disraeli (D'Israeli), Benjamin, Earl of Beaconsfield* (Bendžamin Dizraeli erl od Bikonsfilda; 1804 - 1881) — engleski političar i pisac; četrdesetih godina priključio se grupi »Mlada Engleska«, kasnije vođa stranke konzervativaca; predsednik vlade (1868. i 1874 - 1880). 352
- Dombasle, Christophe-Joseph-Alexandre Mathieu de* (Kristof-Žozef-Aleksandar Matije de Dombal; 1777 - 1843) francuski agronom. 634 674
- Dove, Patrick Edward* (Patrik Edvard Dav; 1815 - 1873) engleski filozof i ekonomist. 535 540
- Dureau de la Malle, Adolphe-Jules-César-Auguste* (Adolf-Žil-Sezar-Ogist Diro de la Mal; 1777 - 1857) francuski pesnik i istoričar; prevodio je stare rimske pisce na francuski; autor jednog spisa o privredi antičkog Rima. 92

- Enfantin, Barthélemy-Prosper* (Bartele-
mi-Prosper Anfanten [nazvan *Père*
Enfantin] [Otac Anfanten]; 1796 -
- 1864) francuski socijalist utopist,
Saint-Simonov sledbenik; zajedno
s Bazarom (Bazard) vodio je Saint-
-Simonovu školu; od sredine četr-
desetih godina zauzimao je vodeći
položaj u mnogim kapitalističkim
preduzećima. 512
- Engels, Friedrich* (Fridrih Engels;
1796 - 1860) otac Friedricha Engel-
sa; 1837. osnovao je s Ermenom u
Mančesteru, a zatim u Engelskirhe-
nu predionicu pamuka pod firmom
»Ermen & Engels«; pijetist. 399
- Engels, Friedrich* (Fridrih Engels;
1820 - 1895). 9 - 14 23 342 362
364 387 399 416 417 598 739
741 - 744.
- Epikur* (oko 341. do oko 270. pre
n. e.) grčki filozof materijalist. 276
507
- Fahrenheit, Gabriel Daniel* (Gabrijel
Danijel Farenhajt) fizičar, usavršio
je termometar. 83
- Fairbairn, Sir William* (ser Viljem
Ferben; 1789 - 1874) engleski fabri-
kant, inženjer i pronalazač. 81
- Fawcett, Henry* (Henri Fosit; 1833 -
- 1884) engleski ekonomist, učenik
Johna Stuarta Milla; vigovac. 532
- Feller, Friedrich Ernst* (Fridrih Ernst
Feler; 1800 - 1895) nemački fi-
lolog, izdao je veći broj rečnika. 261
- Fireman, Peter* (Piter Fajerman; rod.
1863) američki hemičar i fabrikant;
rođen u Rusiji, živio je u Nemačkoj
i Sjedinjenim Američkim Država-
ma. 18 19 24
- Forcade, Eugène* (Ežen Forkad; 1820 -
- 1869) francuski publicist; vulgarni
ekonomist. 701
- Fourier, François-Marie-Charles* (Fran-
soa-Mari-Šarl Furije; 1772 - 1837)
najpoznatiji francuski socijalist utop-
ist pored Saint-Simona. 513 631
- Francis, John* (Džon Frensis; 1810 -
- 1866) engleski ekonomist; nameš-
tenik u Engleskoj banci; napisao
je istoriju ove banke. 510 512
- Friedrich II* (Fridrih II; 1194 - 1250)
car Svetog Rimskog Carstva Ne-
mačkog Naroda (1220 - 1250). 506
- Fullarton, John* (Džon Fularton; 1780 -
- 1849) engleski ekonomist, autor
radova o opticanju novca i kreditu,
protivnik kvantitativne teorije o
novcu. 340 375 380 - 386 390 391
395 467
- Gardner, Robert* (Robert Gardner)
engleski fabrikant, u svom predu-
zeću u Mančesteru skratio je 1844.
radni dan od 12 na 11 časova. 346
414 415
- Garibaldi, Giuseppe* (Đuzepe Garibal-
di; 1807 - 1882) italijanski revolu-
cionar, demokrat, vod nacionalno-
oslobodilačkog pokreta u Italiji.
Godine 1848. borio se na čelu do-
brovoljačkog odreda na strani vojske
Pijemonta u ratu protiv Austrije;
organizator odbrane Rimske Re-
publike od aprila do juna 1849;
pedesetih do šezdesetih godina bio
je na čelu borbe italijanskog naroda
za nacionalno oslobođenje i ujedi-
njenje Italije. 23
- George III* (Džordž III; 1738 - 1820)
kralj Velike Britanije i Irske (1760 -
- 1820), izborni knez i od 1814.
kralj Hanovera. 332
- Gilbart, James William* (Džejms Viljem
Gilbert; 1794 - 1863) engleski ban-
kar i ekonomist; napisao je veći
broj radova o bankarstvu. 283 301
340 342 459 462 517
- Gilchrist, Percy* (Persi Gilkrist) en-
gleski hemičar i tehničar; zajedno
s Thomasom Gilchristom usavršio
je postupak za dobijanje čelika. 64
- Glyn, George Grenfell* (od 1869) baron
Wolverton (Džordž Grenfel Glin ba-
ron Velverton; 1824 - 1887) engleski
bankar; liberal, član Parlamenta;
sekretar državne blagajne (1868 -
- 1873). 462 755
- Greg, Robert Hyde* (Robert Hajd
Greg; 1795 - 1875) industrijalac;
liberal; predsednik Zanatlijske ko-
more u Mančesteru. 95

- Grey, Sir George* (ser Džordž Grej; 1799 - 1882) britanski državnik; vjgovac, ministar unutrašnjih poslova (1846 - 1852, 1855 - 1858, 1861 - 1866), ministar za kolonije (1854 - 1855). 81
- Gurney, Samuel* (Semjuel Gerni; 1786 - 1856) engleski bankar, bio je na čelu Londonske diskontne banke Overend, Gurney & Co. 346 349 351 355 444 448 - 449 463 487
- Hamilton, Robert* (Robert Hamilton; 1743 - 1829) škotski ekonomist, fizičar i matematičar. 331
- Hardcastle, Daniel* (Denijel Hardkesl) engleski pisac ekonomskih dela, autor jednog spisa o engleskom bankarstvu. 463 518
- Harrington, James* (Džejms Harington; 1611 - 1677) engleski historičar i publicist, u svom utopijskom delu »Oceana«, koje je izišlo 1656, u vreme Engleske Republike, dao je predlog za političku i socijalnu reformu i projekt jedne idealne države; preduzimaio je različite pokušaje da bi ostvario svoje zamisli. 742
- Hegel, Georg Wilhelm Friedrich* (Georg Vilhelm Fridrih Hegel; 1770 - 1831) najznačajniji predstavnik nemačke klasične filozofije (objektivni idealist), koja je u njegovom sistemu dostigla vrhunac i »u kome je prvi put — to je njegova velika zasluga — čitav prirodni, istorijski i duhovni svet predstavljen kao proces, tj. koji je shvaćen kao svet koji se stalno kreće, menja, preobražava i razvija, i u kome je sistemu učinjen pokušaj da se dokaže unutrašnja povezanost u tom kretanju i razvoju« (Engels). 16 44 521 649
- Heine, Heinrich* (Hajnrih Hajne; 1797 - 1856) veliki nemački pesnik i vatreni patriota, borac protiv apsolutizma i feudalno-klerikalne reakcije; jedan od prvih predstavnika nemačke demokratske književnosti; intimni prijatelj porodice Marx. 741 742
- Henry VIII* (Henri VIII; 1491 - 1547) engleski kralj (1509 - 1547). 517
- Herrenschwand, Jean* (Žan Herenšvand; 1728 - 1812) švajcarski ekonomist. 655
- Heyd, Wilhelm* (Vilhelm Hajd; 1823 - 1906) historičar, autor jednog dela o istoriji trgovine u srednjem veku. 749
- Hodgskin, Thomas* (Tomas Hodžskin; 1787 - 1869) engleski ekonomist i publicist; zastupao je proletersko stanovište u odnosu na klasičnu buržoasku političku ekonomiju i, mada ostajući u okvirima Ricardove teorije, branio interese proletarijata i kritikovao kapitalizam sa stanovišta utopijskog socijalizma. 326 335
- Hodgson, Adam* (Adam Hodžson) engleski bankar, četrdesetih godina 19. veka direktor Royal Bank of Liverpool. 346 347 413 414
- Horner, Leonard* (Lionard Horner; 1785 - 1864) engleski geolog; državni fabrički inspektor (1833 - 1859), »nepotkupljiv branilac interesa radnika« (Marx). 80 81 86 108 111
- Hubbard, John Gellibrand* (Džon Dželibrend Haberd; 1805 - 1889) engleski političar, konzervativac; član Parlamenta; član uprave Engleske banke. 350 451 462 467 468 489 499
- Hüllmann, Karl Dietrich* (Karl Ditrilh Hilman; 1765 - 1846) historičar, autor većeg broja radova iz istorije srednjeg veka. 265 267 506
- Hume, David* (Dejvid Hjum; 1711 - 1776) škotski filozof agnostičar; historičar i ekonomist, prijatelj Adama Smith-a; zastupao je kvantitativnu teoriju novca; protivnik merkantilizma; pristalica slobodne trgovine. 315 466
- Jakob I* (Džejkob I; 1566 - 1625) kralj Velike Britanije i Irske (1603 - 1625); kao *Jakob VI* kralj Škotske (1567 - 1625). 517
- Jevons, William Stanley* (Viljem Stenli Dževens; 1835 - 1882) engleski ekonomist i filozof, teoretičar marginalizma. 15

Johnston, James Finlay Weir (Džejms Finlej Vier Džonston; 1796 - 1855) engleski hemičar, učenik Berzeliu-
sov; posvetio se poglavito agrikul-
turnoj i industrijskoj hemiji; »en-
gleski Liebig« (Marx). 523 564 565

Jones, Richard (Ričard Džons; 1790 -
- 1855) engleski ekonomist; u nje-
govim spisima ogleda se dekadencija
klasične buržoaske političke
ekonomije u Engleskoj, ali je on
ipak prevazišao Ricarda u nekim
specijalnim pitanjima političke eko-
nomije. 224 634 650

Kalvin (Kalvin) — vidi: *Calvin*

Karlo Veliki (oko 742 - 814) kralj
Francuske (768 - 800); rimski car
(800 - 814). 506 507 654

Katon, Marko Porcije (*Katon Stariji*)
(234 - 149. pre n. e.) rimski držav-
nik i historičar; branio je privilegije
aristokrata. 277 322 655

Kennedy, Primrose William (Primrous
Viljem Kenedi) engleski bankar,
direktor jedne škotske banke. 477
478

Kiesselbach, Wilhelm (Vilhelm Kisel-
bah) historičar i sociolog iz druge
polovine 19. veka. 273

Kincaid, Sir John (ser Džon Kin-
kejd; 1787 - 1862) engleski činov-
nik; od 1850. inspektor zatvorâ i
fabrika u Škotskoj. 81

Kinnear, John G. (Džon G. Kinir)
engleski pisac, autor jednog spisa
o bankarstvu. 375 376 447

Laing, Samuel (Semjuel Leing; 1810 -
- 1897) engleski političar i publicist,
član Parlamenta; liberal; zauzimao
je razne visoke položaje u engleskim
udruženjima železničara. 644

*Lavergne, Louis-Gabriel-Léonce Guil-
haud de* (Luj-Gabrijel-Leons Gilo
de Lavernj; 1809 - 1880) francuski
ekonomist i političar; monarhist;
autor mnogih radova o ekonomiji
poljoprivrede. 533 534

Law, John of Lauriston (Džon Lo od
Loristona; 1671 - 1729) škotski eko-
nomist i finansijer, generalni kon-
trolor finansija u Francuskoj (1719 -

- 1729); poznat po svojim špekula-
cijama u vezi sa štampanjem pa-
pirnog novca, što se 1720. godine
završilo skandalom. 374 511

Leatham, William Henry (Viljem Henri
Litem; 1815 - 1889) engleski ban-
kar i političar; radikal, član Parla-
menta. 336 337

Lexis, Wilhelm (Vilhelm Leksis; 1837 -
- 1914) ekonomist i statističar; uni-
verzitetski profesor. 14 - 16

Liebig, Dr Justus, Freiherr von (dr
Justus baron Libig; 1803 - 1873)
nemački hemičar, jedan od osniva-
ča poljoprivredne hemije. 621 642
649 676

Linguet, Simon-Nikolas-Henri (Simon-
-Nikola-Anri Lenge; 1736 - 1794)
francuski advokat, publicist, isto-
ričar i ekonomist, kritikovao je fi-
ziokratsku teoriju. 76 658

List, Friedrich (Fridrih List; 1789 -
- 1846) ekonomist-teoretičar nemač-
kog građanskog društva u vreme
njegovog uspona u prvoj polovini
19. veka. Mada nije teorijski shvatao
unutrašnje povezanosti kapitalis-
tičkog sistema, List je kao »praktičan
razum« (Marx) ubrzao razvitak
industrijskog kapitalizma u Nemač-
koj. Njegovo zalaganje za carinsko
ujedinjenje Nemačke i za stvaranje
jedinstvenog železničkog sistema
odigralo je važnu ulogu u pripre-
manju ujedinjenja nemačkih ze-
malja. 735

Lister, James (Džejms Lister; rod. oko
1802) engleski bankar, direktor
Union Bank of Liverpool. 348 380

Locke, John (Džon Lok; 1632 - 1704)
engleski filozof senzualist; eko-
nomist »koji je zastupao novu bur-
žoaziju u svim oblicima — in-
dustrijalce protiv radničke klase i
paupera, trgovce protiv staromodnih
zelenaša, finansijsku aristokratiju
protiv državnih dužnika i u jednom
svom delu tvrdio da je buržoaski
razum najnormalniji ljudski ra-
zum« (Marx). 294 527

Loria, Achille (Akile Lorija; 1857 -
- 1943) italijanski sociolog i eko-
nomist; falsifikator marksizma. 20 - 23
740 - 743 747

- Louis XIV* (Luj XIV; 1638 - 1715) francuski kralj (1643 - 1715). 91
- Loyd* (Lojd) — vidi: *Overstone*
- Luther, Martin* (Martin Luter; 1483 - 1546) osnivač protestantizma u Nemačkoj; sin rudara. Njegov literarni rad, naročito prevod »Biblije«, znatno je uticao na razvoj jedinstvenog nemačkog književnog jezika. U seljačkom ratu od 1524/25. Luther se odlučno okrenuo protiv revolucionarnog pokreta seljaka i »prišao građanskoj, plemićkoj i kneževskoj strani« (Engels). Kao »najstariji nemački nacionalni ekonomist« (Marx), zastupao je naturalnu privredu i prostu robnu proizvodnju i borio se protiv želenaskog i trgovačkog kapitala; njegova učenja o radu i pozivu predstavljala su važne ideološke pretpostavke za kasnije stvaranje klasične buržoaske teorije o vrednosti rada. 277 289 331 508 518 749
- Luzac, Elie* (Eli Lizak; 1723 - 1796) holandski filozof, pravnik i ekonomist. 266
- Macaulay, Thomas Babington* (Tomas Babington Makolej; 1800 - 1859) engleski buržoaski historičar i političar, vigovac, član Parlamenta; kao član Saveta generalnog guvernera Indije (1833 - 1838) radio je na projektu krivičnog zakona Indije, koji je 1860. bio potvrđen kao zakon. 512
- MacCulloch (McCulloch), John Ramsay* (Džon Ramzej Mekelek; 1789 - 1864) engleski (škotski) građanski ekonomist, apologet kapitalističkog sistema; vulgarizator Ricardovog učenja. 59 190 201
- MacDonnell, John* (Džon Mekdonel) engleski bankar, guverner Irske banke. 447
- Malthus, Thomas Robert* (Tomas Robert Maltus; 1766 - 1834) engleski sveštenik i ekonomist; ideolog poburžoazirane zemljišne aristokratije; tvorac teorije o prenaseljenosti, koja opravdava bedu radništva. 35 37 42 44 145 163 169 332 545 556 565
- Manley, Thomas* (Tomas Menli; 1628 - 1690) engleski pisac i ekonomist, merkantilist. 511
- Maron, H.* (H. Maron) autor jedne brošure o poljoprivredi. 672
- Marx, Karl* (Karl Marks; 1818 - 1883). 9 10 11 - 14 15 - 24 120 152 363 371 739 - 747
- Massie, Joseph* (Džozef Masi; umro 1784) engleski ekonomist, jedan od predstavnika klasične buržoaske političke ekonomije. 278 294 300 303 305 315 674
- Maurer, Georg Ludwig, Ritter von* (Georg Ludvig vitez od Maurera; 1790 - 1872) historičar, izučavao je društvene odnose u starom i srednjem veku u Nemačkoj. 152
- Menger, Carl* (Karl Menger; 1840 - 1921) austrijski ekonomist, teoretičar škole »granične korisnosti« (vidi napomenu 2). 15
- Meynert, Theodor Hermann* (Teodor Herman Majnert; 1833 - 1892) austrijski lekar, profesor psihijatrije u Beču; između ostalog pisao je i o anatomiji moždane kore i njenoj povezanosti s ostalim delovima tela. 10
- Mill, John Stuart* (Džon Stjuart Mil; 1806 - 1873) engleski ekonomist i filozof; pristalica slobodne trgovine; epigon klasične buržoaske političke ekonomije; vulgarizovao je Ricardovo učenje i propovedao harmoniju između interesa buržoazije i radničke klase. 327 334 442 472 473 489 729
- Mirabeau, Victor Riqueti, marquis de* (Viktor Riketi markiz Mirabo; 1715 - 1789) francuski ekonomist, fiziokrat. 631
- Mommsen, Theodor* (Teodor Momzen; 1817 - 1903) nemački historičar, izučavao je stari vek. 274 322 655
- Moore, Samuel* (Semjuel Mur; 1830 - 1912) engleski pravnik, član Međunarodnog udruženja radnika (Prve internacionale); preveo je na engleski »Manifest komunističke partije« i I tom »Kapitala«; Marxov i Engelsov prijatelj. 11

- Morgan, Lewis Henry* (Luis Henri Morgan; 1818 - 1881) američki etnolog, arheolog i historičar prvobitne zajednice, izučavao nastanak porodice kod Irokeza. 152
- Morris, James* (Džejms Moris) guverner Engleske banke (1848). 352 384 399 403 436 483
- Morton, John Chalmers* (Džon Čalmers Morton; 1821 - 1888) engleski agronom; autor većeg broja spisa o poljoprivredi, urednik lista »Agricultural Gazette« (1844 - 1888). 532 533
- Morton, John Lockhart* (Džon Lokhart Morton) engleski agronom iz sredine 19. veka. 532 533 568
- Möser, Justus* (Justus Mezer; 1720 - 1794) historičar i publicist; zastupao je interese konzervativne nemačke buržoazije. 658
- Mounier, L.* (L. Munije) francuski historičar iz sredine 19. veka, napisao je i jedno delo o zemljoradnji u Francuskoj. 671 674
- Müller, Adam Heinrich, Ritter von Nitterdorf* (Adam Hajnrih Miler vitez od Niterdorfa; 1779 - 1829) publicist i ekonomist; predstavnik takozvane romantičke škole u političkoj ekonomiji, koja je odgovarala interesima feudalne aristokratije; protivnik učenja Adama Smith-a. 298 333 334
- Murray, Robert* (Robert Mari) engleski bankar, direktor Provincial Bank of Ireland. 447
- Napoléon I Bonaparta* (1769 - 1821) francuski car (1804 - 1814. i 1815). 513
- Nasmyth, James* (Džejms Nesmit; 1808 - 1890) engleski inženjer i pronalazač parnog čekića. 86 - 88
- Neave, Sheffield* (Šefild Niv) guverner Engleske banke (1858). 404 446
- Newman, Francis William* (Frensis Viljem Njumen; 1805 - 1897) engleski filolog, pisac, autor većeg broja spisa iz oblasti religije, političke ekonomije; buržoaski radikal. 504 554 644 674
- Newman, Samuel Philips* (Semjuel Filips Njumen; 1797 - 1842) američki filozof i ekonomist. 234 235
- Newmarch, William* (Viljem Njumarč; 1820 - 1882) engleski ekonomist i statističar, bankar; pristalica slobodne trgovine. 426 445 447 459 460 461 474 480 482 484 - 486 491 - 496
- Norman, George Warde* (Džordž Vord Norman; 1793 - 1882) engleski ekonomist; pristalica škole »currency principle«; direktor Engleske banke. 353 354 362 467 469
- North, Sir Dudley* (ser Dadli Nort; 1641 - 1691) engleski ekonomist, jedan od prvih predstavnika buržoaske klasične političke ekonomije. 518 527
- O'Connor, Charles* (Čarls O'Konor; 1804 - 1884) američki pravnik i političar. 323
- Odermann, Karl Gustav* (Karl Gustav Oderman; 1815 - 1904) pedagog; autor većeg broja udžbenika o trgovini. 261
- Opdyke, George* (Džordž Opdajk; 1805 - 1880) američki preduzetnik, pisac ekonomskih dela. 303 563
- Ord, William Miller* (Viljem Miler Ord; 1834 - 1902) engleski lekar. 85
- Overstone, Samuel Jones Loyd, Lord, Baron* (Semjuel Džons Lojd lord, od 1860. baron Overston; 1795 - 1883) engleski bankar i ekonomist; vigovac; znatno je uticao na finansijsku politiku Roberta Peela, naročito na izradu njegovog zakona o bankama u Engleskoj; zastupnik »currency principle«. 340 354 - 368 413 433 434 438 - 440 441 442 455 458 465 467 469 - 472 473 477 479 486
- Owen, Robert* (Robert Oven; 1771 - 1858) engleski utopijski socijalist. 513
- Palmer, John Horsley* (Džon Horsli Palmer; 1779 - 1858) engleski finansijer, direktor (1811 - 1857) i guverner (1830 - 1832) Engleske banke. 474 475 483

- Palmerston, Henry John Temple, Lord* (Henri Džon Templ lord Palmerston; 1784 - 1865) engleski državnik, najpre torijevac, a od 1830. jedan od desnih vođa vigoovaca; ministar rata (1809 - 1828); ministar spoljnih poslova (1830 - 1834, 1835 - 1841, 1846 - 1851); ministar unutrašnjih poslova (1852 - 1855) i predsednik vlade (1855 - 1865). 81 530
- Parmentier, Antoine-Augustin* (Antoan-Ogisten Parmantije; 1737 - 1813) francuski agronom. 91
- Passy, Hippolyte-Philibert* (Ipolit-Filiber Pasi; 1793 - 1880) francuski vulgarni ekonomist i političar, za vreme Druge Republike ministar finansija. 641 650 652 654 657
- Paterson, William* (Viljem Peterson; 1658 - 1719) engleski trgovac; osnivač Engleske banke i Škotske banke. 511
- Pease, Joseph* (Džozef Piz) engleski provincijski bankar. 340 352
- Pecqueur, Constantin* (Konstanten Pecker; 1801 - 1887) francuski ekonomist i socijalist utopist. 516
- Peel, Sir Robert* (ser Robert Pil; 1788 - 1850) britanski državnik, vod umerenih torijevaca, koji su po njemu nazvani »piliti« (»pilovci«); ministar unutrašnjih poslova (1822 - 1827, 1828 - 1830), predsednik vlade (1834/1835. i 1841 - 1846); Bankovni zakon od 1844. nosio je naziv po njegovom imenu; uz podršku liberala ukinuo zakone o žitu 1846. 465 467
- Péreire, Isaac* (Izak Perer; 1806 - 1880) francuski bankar, bonapartist, poslanik u Zakonodavnom telu; 1852. osnovao je zajedno sa svojim bratom Jacques-Émile-om akcionarsku banku Crédit mobilier. 374
- Péreire, Jacques-Émile* (Žak-Emil Perer; 1800 - 1875) francuski bankar; od 1825. do 1831. sensimonist; za vreme Drugog Carstva bonapartist; poslanik u Zakonodavnom telu. 513
- Petty, Sir William* (Ser Viljem Peti; 1623 - 1687) engleski ekonomist i statističar, »osnivač moderne političke ekonomije, jedan od najgenijalnijih i najoriginalnijih ekonomskih istraživača« (Marx); zastupao klasičnu buržoasku teoriju o vrednosti rada. 294 397 556 652
- Pilat, Pontije* (rođ. oko 37) rimski namesnik u Judeji (26 - 36). 700
- Pindar* (oko 522. do oko 442. pre n. e.) starogrčki lirski pesnik; pisao je svečane ode. 324
- Pitt, William* (Viljem Pit [Mladi]; 1759 - 1806) engleski državnik, torijevac; predsednik vlade (1783 - 1801, 1804 - 1806); sproveo je niz mera protiv radničkog pokreta. 331 332
- Plinije (Gaj Plinije) Stariji* (23 - 79) rimski prirodnjak, napisao je »Istoriju prirode« u 37 knjiga. 91
- Poppe, Johann Heinrich Moritz von* (Johan Hajnrih Moric fon Pope; 1776 - 1854) profesor tehnologije u Tübingenu, pisao je o istoriji tehnologije. 281
- Price, Richard* (Ričard Prajs; 1723 - 1791) engleski radikalni publicist, ekonomist i filozof-moralist. 331 - 334
- Proudhon, Pierre-Joseph* (Pjer-Žozef Prudon; 1809 - 1865) francuski publicist i ekonomist; sitnoburžoaski ideolog; jedan od teoretičara anarhizma. 37 288 289 515 528 701
- Quetelet, Lambert - Adolphe - Jacques* (Lamber-Adolf-Žak Kettle; 1796 - 1874) belgijski naučnik, statističar, matematičar i astronom. 716
- Radcliffe, John Netten* (Džon Netin Redklif; 1826 - 1884) engleski lekar, počasni sekretar (1862 - 1871) i predsednik Epidemiološkog društva (1875 - 1877), inspektor za zdravlje pri Tajnom savetu (1869 - 1883). 86
- Ramsay, Sir George* (Ser Džordž Remzi; 1800 - 1871) engleski ekonomist; jedan od poslednjih predstavnika klasične buržoaske političke ekonomije. 37 42 234 302 317 318 640

- Reden, Friedrich Wilhelm Otto Ludwig, Freiherr von* (Fridrih Vilhelm Oto Ludvig baron Reden; 1804 - 1857) statističar. 397
- Redgrave, Alexander* (Aleksander Redgrejv) engleski fabrički inspektor. 89 117 118
- Rhodes, Cecil John* (Sesil Džon Roudis; 1853 - 1902) britanski političar u kolonijama u južnoj Africi; predsjednik vlade Kapkolonije (1890 - 1896); organizovao je osvajanje ogromnih prostranstava u Africi za britansko kolonijalno carstvo, između ostalih Matebela i Mašona (Rodezija); glavni krivac za rat protiv Burske Republike. 755
- Ricardo, David* (Dejvid Rikardo; 1772 - 1823) engleski ekonomist, čije delo predstavlja vrhunac klasične buržoaske političke ekonomije. 14 36 42 59 94 100 153 156 157 173 - 175 189 190 200 201 204 - 206 210 219
- Riese (Ries), Adam* (Adam Riz; 1492 - 1559) rudarski činovnik i matematičar u Anabergu; od njega potiču prvi udžbenici matematike, koji su bili u upotrebi do 17. veka. 741
- Ritchie, Charles Thomson* (Čarls Tomson Riči; 1838 - 1906) engleski državnik i bankar; predsjednik Union Bank of London. 461
- Rodbertus (-Jagetzow), Johann Karl* (Johan Karl Rodbertus [-Jagecov]; 1805 - 1875) pruski veleposednik, vulgarni ekonomist i političar, ideolog junkerstva koje je prešlo u buržoaziju; 1848. vođa levog centra u Pruskoj narodnoj skupštini; ministar za kulturu u Auerswaldovoj vladi; teoretičar pruskog junkerskog »državnog socijalizma«. 14 121 648 666 710
- Rodwell, William* (Viljem Rodvel) engleski provincijski bankar. 423
- Roscher, Wilhelm Georg Friedrich* (Georg Fridrih Vilhelm Rošer; 1817 - 1894) buržoaski vulgarni ekonomist, osnivač takozvane istorijske škole u političkoj ekonomiji. 190 257 271 334 687
- Rothschild, James, baron de* (Džejms baron Rotšild; 1792 - 1868) šef istoimene banke u Parizu. 399
- Roy, Henry* (Henri Roj) engleski lekar i ekonomist. 301 304
- Rubichon, Maurice* (Moris Ribišon; 1766 - 1849) francuski političar i ekonomist. 532 671 674
- Russell, Lord John* (lord Džon Rasel; 1792 - 1878) engleski državnik; vođ vigovaca; predsjednik vlade (1846 - 1852. i 1865 - 1866), ministar spoljnih poslova (1852/1853. i 1859 - 1865), predsjednik Tajnog saveta (1854/1855). 351
- Saint-Simon, Claude-Henri de Rouvroy, comte de* (Klod-Anri de Ruvroa grof Sen-Simon; 1760 - 1825) francuski utopijski socijalist. 513 515 516
- Say, Jean-Baptiste* (Žan-Batist Sej; 1767 - 1832) francuski ekonomist, koji je sistematizovao i vulgarizovao učenje Adama Smith-a; po njemu su zemlja, kapital i rad nezavisni izvori rente, profita i najamnine. 234 235 699 704
- Schmidt, Conrad* (Konrad Šmit; 1863 - 1932) socijaldemokrat; najpre je zastupao Marxovo ekonomsko učenje, kasnije se priključio revizionistima. 16 17 20 21 24 743
- Senior, Nassau William* (Nasau Viljem Senior; 1790 - 1864) engleski vulgarni ekonomist; apologet kapitalizma; bio je protiv skraćanja radnog dana. 32 42
- Shaftesbury, Anthony Ashley Cooper, Earl of* (Antoni Ešli Kuper erl od Šeftsberija; 1801 - 1885) engleski političar; jedan od vođa aristokratskog filantropskog pokreta za donošenje zakona o desetočasovnom radnom danu. 531
- Shaw, George Bernard* (Džordž Bernard Šo; 1856 - 1950) engleski romansijer i dramatičar; član Fabijanskog društva (Fabian Society) (engleskog reformističko-socijalističkog udruženja, koje je osnovano 1884). 15

- Siemens, Friedrich* (Fridrih Simens; 1826 - 1904) nemački inženjer, dugo je živio u Engleskoj; 1856. konstruisao je regenerativnu peć, koju je kasnije francuski inženjer metalurg Émile-Pierre Martin upotrebio za dobijanje čelika. 64
- Simon, Sir John* (Ser Džon Sajmon; 1816 - 1904) engleski lekar, najviši zdravstveni činovnik Tajnog saveta. »Čovek... koji je svugde nailazio na buržoaske interese kao na najveću smetnju u vršenju svoje dužnosti i koji se zbog toga morao boriti protiv njih. Otuda je njegova instinktivna mržnja protiv buržoazije koliko žestoka toliko i razumljiva« (Engels). 82 84 86
- Sismondi, Jean-Charles-Léonard Simonde de* (Žan-Šarl-Leonar-Simond de Sismondi; 1773 - 1842) švajcarski ekonomist i istoričar; kritikovao je kapitalizam »sa stanovišta sitne buržoazije« (Lenjin) i idealizovao sitnu proizvodnju. 406 668
- Smith, Adam* (Adam Smit; 1723 - 1790) najznamenitiji engleski ekonomist pre Ricarda; uopštio je iskustva kapitalističkog manufakturnog perioda i početaka fabričkog sistema i dao razvijen vid klasičnoj buržoaskoj političkoj ekonomiji. 123 163 164 181 190 201 271 275 276 321 332 375 401 402 521 627 639 640 643 - 646 655 687 695 699 700 702
- Smith, Edward* (Edvard Smit; oko 1818. do 1874) engleski lekar; savetnik i opunomoćenik Tajnog saveta za ispitivanje stanja u pogledu ishrane u radničkim četvrtima. 83 84
- Sombart, Werner* (Verner Zombart; 1863 - 1941) ekonomist, predstavnik mlađe ekonomske istorijske škole u Nemačkoj; katedarski socijalist, kasnije ideolog nemačkog imperijalizma; poslednjih godina života propovedao je fašizam. 742 743
- Steuart (Stewart), Sir James* (ser Džejms Stjuart [pseudonim: Denham]; 1712 - 1780) engleski ekonomist, jedan od poslednjih predstavnika merkantilizma. 305 654
- Stiebeling, George* (Džordž Štibeling) američki statističar i sitnoburžoaski publicist; član Socijalističke radničke partije Severne Amerike; napisao je veći broj članaka iz oblasti ekonomije i istorije privrede. 23 24
- Storch, Heinrich Friedrich von* [*Andrej Karlowitsch*] (Hajnrich Fridrih fon Štorh [Andrej Karlovič]; 1766 - 1835) ruski ekonomist, statističar i istoričar; epigon i vulgarizator klasične buržoaske političke ekonomije, kritikovao je merkantilizam; član Akademije nauka u Petrogradu. 156 157 555 687 703 704 708
- Thiers, Louis-Adolphe* (Luj-Adolf Tjer; 1797 - 1877) francuski buržoaski istoričar i državnik, ministar unutrašnjih poslova (1832. i 1834); predsednik vlade (1836. i 1840); predsednik Republike (1871 - 1873), dželat Pariske komune. 528
- Thomas, Sidney Gilchrist* (Sidni Gilkrist Tomas; 1850 - 1885) engleski metalurški inženjer, 1878. zajedno sa svojim ocem Percy Gilchristom pronašao je postupak za redukciju (defosforizovanje) sirovog gvožđa. 64/65
- Thun, Alphons* (Alfons Tun; 1853 - 1885) bavio se istorijom privrede. 748
- Tocqueville, Alexis-Charles-Henri-Maurice Clérel de* (Aleksis-Šarl-Anri-Moris-Klerel de Tokvil; 1805 - 1859) francuski buržoaski političar i istoričar; legitimist i pristalica ustavne monarhije. 668
- Tooke, Thomas* (Tomas Tuk; 1774 - 1858) engleski ekonomist, vatreni pobornik slobodne trgovine; kritikovao je Ricardovu teoriju o novcu. 296 301 310 311 337 338 353 372 375 - 378 381 384 390 413 446 458 467 473 483 486 671 701
- Torrens, Robert* (Robert Torens; 1780 - 1864) engleski oficir i ekonomist; pristalica slobodne trgovine i škole »currency principle«. 36 37 42 94 295 296 467

- Tuckett, John Debell* (Džon Debel Taket; umro 1864) engleski publicist. 509
- Turgot, Anne-Robert-Jacques, baron de l'Aulne* (An-Rober-Žak Tirgo baron od Olne; 1727 - 1781) francuski državnik, generalni finansijski kontrolor; ekonomist fiziokrat, Quesnayev učenik. 527
- Turner, Charles* (Čarls Tarner) engleski trgovac. 347 351 414
- Twells, John* (Džon Tvels) engleski bankar. 433 434 476
- Ure, Andrew* (Endrju Jur; 1778 - 1857) engleski hemičar i ekonomist, pristalica slobodne trgovine. 73 92 324
- Verri, Pietro* (Pijetro Veri; 1728 - 1797) italijanski ekonomist; jedan od prvih kritičara fiziokratskog učenja. 234
- Vinçard, Pierre-Denis* (Pjer-Deni Ven-sar; 1820 - 1882) francuski radnik i publicist; učesnik revolucije od 1848; aktivno radio u zadrugarskom pokretu; autor spisâ o položaju radničke klase; član Prve internacionale. 654
- Vissering, Simon* (Simon Visering; 1818 - 1888) holandski vulgarni ekonomist i statističar. 265 267
- Wakefield, Edward Gibbon* (Edvard Gibon Vejkfild; 1796 - 1862) engleski publicist, ekonomist i političar. 631 641
- Walton, Alfred A.* (Alfred A. Volton; rod. 1816) arhitekt; član Lige za reformu izbornog sistema u Engleskoj; član Generalnog veća Međunarodnog udruženja radnika (1867 - 1870); 1867. delegat na Lozanskom kongresu Udruženja; autor jednog spisa iz istorije zemljišnog poseda u Engleskoj. 525
- Weguelin, Thomas* (Tomas Vegelin) engleski preduzetnik; liberal, član Parlamenta; 1857. guverner Engleske banke. 381 422 426 427 442 448 485 492
- West, Sir Edward* (ser Edvard Vest; 1782 - 1828) engleski ekonomist, razvio je jednu teoriju zemljišne rente. 205 556
- Wilson, James* (Džejms Vilson; 1805 - 1860) engleski političar i ekonomist; pristalica slobodne trgovine; protivnik kvantitativne teorije o novcu; osnivač i urednik lista »Economist«; ministar finansija (1853 - 1858). 375 381 453 454 459 460 467 478 489 - 493 495 - 497
- Wilson-Patten, John* (Džon Vilson-Paten; 1802 - 1892) engleski političar, torijevac, član Parlamenta. 81
- Wolf, Julius* (Julijus Volf; 1862 - 1937) vulgarni ekonomist. 19 20 22
- Wood, Sir Charles* (od 1866) lord *Halifax* (ser Čarls Vud, lord Halifaks; 1800 - 1885) britanski državnik, vigozac, državni rizničar (1846 - 1852), ministar za Indiju (1859 - 1866), prvi lord Admiraliteta (1870 - 1874). 470 494 - 496.
- Woolf, Artur* (Artur Vulf; 1766 - 1837) engleski inženjer i pronalazač jedne parne mašine s visokim pritiskom pare. 87 88
- Wright, Charles* (Čarls Rajt) engleski bankar. 446 449
- Wylie, Alexander Henry* (Aleksander Henri Vajli) liverpulski trgovac. 441 470
- Zwilchenbart, R.* (R. Cvilhenbart) švajcarski trgovac u Liverpulu. 399

Imena biblijskih, mitoloških i drugih
neistorijskih lica i lica iz književnih dela

Bileam (Valaam) starozavetni prorok (nije bio iz Izraela); po biblijskoj priči, magarica na kojoj je on jahao na svom putovanju s Eufrata k Moavcima stalno je zastajkivala i skretala s puta jer je pred sobom videla anđela s isukanom sabljom, dok ga Valaam nije video (Valaam je, dakle, objektivno kriv). 742

Dulkamara (Dulcamara) ličnost iz opere Gaetana Donizettija »L'elisir d'amore« (»Ljubavni napitak«); nad-rilekar. 23 740

Isaija starozavetni prorok. 277

Jezekilj starozavetni prorok. 277

Levijatan (reč hebrejskog porekla) morska neman; uopšte neka grdosija (veliki brod, snažan čovek itd.) 526

Moloh staroasirski bog prirode i toplote kome su prinošene ljudske žrtve; ovo ime je kasnije postalo pojam surove, besne sile koja neprekidno traži žrtve. 333

Prokrust u grčkoj mitologiji div-razbojnik koji je mamio k sebi putnike i primoravao ih da legnu na krevet za mučenje, istezao ih i sakatio sve dotle dok im veličinu ne bi podesio prema krevetu. 752

Zganarel (Sganarell) ličnost iz Molière-ove komedije »Don Juan«; sobar; tip veštog, okretnog čoveka, ali i kukavice. 23 742

Spisak mera i novčanih jedinica

Mere za težinu

Tona (ton, t) =	1016,05 kg
Funta (pound) = 16 unča	453,592 g
Unča (ounce) =	28,349 g

Mere za dužinu

Engleska milja (british mile = 5280 stopa (foot))	1609,329 m
Stopa (foot) = 12 cola	30,480 cm
Col (inch)	2,540 cm
Nemački aršin (Elle)	66,690 cm

Mere za površinu

Eker (acre)	4046,7 m ²
Hektar (hektare) = 100 ari	10 000 m ²
Kvadratni col	6,452 cm ²

Mere za zapreminu

Kvarter (qr) = 8 bušela	oko 291 lit
Bušel (bushel) = 8 galona	36,349 lit
Setier (stara franc. mera za žito)	156 lit
Modius (stara rimska mera za žito)	8,75 lit
Šefel	oko 54,9 lit
Kubik	28,3 lit

Novčane jedinice

Funta sterlinga (pound sterling, £) = 20 šilinga	20,43 M*
Šiling (shilling) = 12 pensa	1,02 M
Peni (penny, pence) = 4 fardinga	8,51 pf
Farding (farthing = 1/4 penija)	2,12 pf
Gineja (guinea, stari engl. zlatni novac) = 21 šiling	21,45 M
Soverin (engl. zlatni novac) = 1 funta sterlinga	20,43 M
Franak (franc) = 100 santima	80 pf
Gulden (holandski novac)	oko 1,70 M
Gilden (nemački novac)	oko 1,70 M
Florin (florentinski novac)	
As (rimski bakarni novac)	

* Preračunavanje u marke i pfenige ovde je vršeno prema njihovoj vrednosti iz 1871. godine (1 marka = 1/2790 kg čistog zlata).

Registar pojmova

- Afrika* 755
Agent prometa 229 242 244
Agrohemija 550
Agronomija 523 550 641
Akcije 136 215 221 343 373 389
 393 - 400 408 420
 — njihovi oblici 401
 — železničke akcije 399 401 414 754
Akcionarska društva 136 224 325 - 327
 370 - 373 401 407 408 751
 — kao prelaz u novi oblik proizvodnje 372 373
 — i profitna stopa 203 370 371
 — podela profita u akcionarskom društvu 312
 — uloga kapitaliste u akcionarskom društvu 370
 — različiti oblici akcionarskih društava 371 372
 — u Nemačkoj 371 754
 — u Engleskoj 371
Akcionarske banke 326 754
Akcionarski kapital
 — porast akcionarskog kapitala 203 753 - 755
 — nasuprot privatnom kapitalu 370
Akumulacija novčanog kapitala 399 406 - 408 413 428
 — njeni izvori 427 - 429 430 431
 — i akumulacija stvarnog kapitala 406 - 442
Akumulacija kapitala 222 406 426 - 428 681 732 754
 — njeni opšti zakoni 185 186 188
 — njena granica 335
 — i proizvodnost rada 75 184 185 186 188 334
 — i pad profitne stope 190 204 210 211 216 222 224 334
 — i relativna prenaseljenost 185 216
 — i spoljna trgovina 200
Akumulacioni fond 694 705
Američki gradanski rat 97 113
Amerika 65 415 754
Amortizacija stalnog kapitala 73 95 96 103 287 493 516 656
Anarhija kapitalističke proizvodnje 159 160 165 166 216 217 219 488 691 731 732
Antika 276 - 278 503 505 655 670 691
Apologetika 326
 — apologeti zemljišnog vlasništva 528
Argentina 606
Australija 427 480 501 532
Austrija 754
Autoritet 732
Azija 441 469 480 522
 — prekapitalistički način proizvodnje u Aziji 506

Bankari 302 338 408 431 434 - 436 463 464
 — profit bankara 461
Bankarski kredit 336 408 430 497
Banke 255 263 - 269 325 338 339 375 376 382 383 387 - 390 427 428 452 460 461 463 486
 — njihov rezervni fond 400 402 - 404 425 450 481 - 483 486
 — akcionarske banke 326 423 754
 — depozitne banke 341 510 511
 — žiro-banke 267
 — nacionalne banke 339 463 482 vidi i *Engleska banka*
 — menjačke banke 265
 — vidi i *Trgovina novcem*
Bank Restriction Act 451
Bankovni kapital 388 - 390
 — sastavni delovi bankovnog kapitala 395 - 405
Bankovni zakon od 1844. godine 351 352 360 365 - 367 404 417 438 442 449 456 - 463 465 - 467 468 - 488
Bankrot 92 100
Baza i nadgradnja 658 - 660
Berza 407 753 - 755
 — njena istorija 754

- Bilans plaćanja* 418 419 440 482 484
500 - 502
- Bimetalizam* 16 263
- Bogatstvo, društveno* 297 487 488
580 682 690
— novac kao otelovljenje društvenog
bogatstva 384 487
- Brodarstvo* 65 260 751
- Broj obrta* 258 260 262
- Carstvo nužnosti* 682
- Celokupni društveni proizvod*
— vrednost celokupnog društvenog
proizvoda 683 684 692 - 699
— prirodni oblik celokupnog društ-
venog proizvoda 695 - 699
— raspodela celokupnog društvenog
proizvoda 139 140 145 537 538
634 635
- Cena*
— novčani izraz vrednosti 165 295
296 540 546 547
— zakon vrednosti vlada cenama 151
152
— uticaj na ponudu i tražnju 162
163 257
— uzroci koji uslovljavaju promenu
cene 191 194
— uticaj promene cena sirovine na
profitnu stopu 93 - 98 99 105 106
— poljoprivrednih proizvoda 636 637
666 667
— trgovačka cena 260 - 262
— vidi *Cena zemlje, Tržišna cena,*
Monopolska cena, Cena proizvodnje
- Cena koštanja* 27 - 38 140 - 142 542
543 723
— kapitalistička i stvarna cena košta-
nja 28
— njeni sastavni delovi 29 30 136
723 724
— promena vrednosti njenih sastav-
nih delova 146 147
— njeno modifikovano značenje 141
— jednakost cene koštanja kao osnova
konkurencije u plasmanu kapitala
132
— i robna cena 33 - 38
— uzroci smanjenja cene koštanja
544 579
- Cena proizvodnje* 135 137 140 - 142
175 240 261 541 542 626 634 688
714 715 723 733
— kao preobraženi oblik vrednosti
robe 140 148 149 167 169 753
— njena vladavina preko zakona vred-
nosti 138 153 166
— formula cene proizvodnje 142
— individualna i opšta cena proiz-
vodnje 541 - 543 546 547 607
608 624 634
— faktori koji utiču na njenu visinu
142 174 175 542 543 607 615
721 722
— i vrednost robe 632 633 634 - 636
— i tržišna vrednost 153 162 163
297 307 542 619 624 625 626
627 - 630 634 - 638 715 722 725
— i trgovinski profit 256
— Ricardo o ceni proizvodnje 153
169 173
— Smith o ceni proizvodnje 169
— fiziokrati o ceni proizvodnje 169
— vulgarna ekonomija o ceni pro-
izvodnje 169
- Cena zemlje* 525 528 539 547 575
647 667 670 671 673
— kao kapitalizovana zemljišna renta
527 528 547 563 609
— kretanje cene zemlje — 528 532
536 574 575 576 647 649
— cena neobrađene zemlje 563
— visina cene zemlje 529 581
— i kamatna stopa 674
- Centralizacija kapitala* 204 208 217
218 247 373 754
— centralizacija bankovnog kapitala
399 463 481
- Crédit gratuit* 515 626
- Crédit mobilier* 513 516
- Crkva* 509 519
- Currency Principle* 353 378 384 385
456 - 479
- Činovnici* 733
- Čovek*
— i priroda 678 682 683 686 734
— i proizvodne snage 678
- Dečji rad* 79 83 85 197
- Depoziti* 339 395 396 400 - 403 423 -
- 426 434 442 482
- Desetak* 208 655 656
- Despotizam* 606
- Diferencijalna renta* 546 550 - 552 567
607 624 629 640 641 684 692 716
— nastanak diferencijalne rente 607
615 637 644
— sa najlošije obrađene zemlje 616 -
- 621

— *diferencijalna renta I* 548 - 566
593 607
uslovi za njen nastanak 549 568
591 597 607 641 669
i *diferencijalna renta II* 569 - 571
573 574 581 592 597 607 615
uzroci njenog porasta i opadanja
562 574

— *diferencijalna renta II* 562 - 567
575
uslovi za njen nastanak 569 571
572 591 597 607
i *diferencijalna renta I* 569 - 571
573 574 581 592 597 607 615
pri postojanoj ceni proizvodnje
576 - 581 599 607 604 605
pri opadajućoj ceni proizvodnje
582 - 594 599 602 604 665
pri rastućoj ceni proizvodnje 595 -
- 605 612 614 615

Dividende 203 370 401 450 500 501 682

Dohodak 98 166 721

— kao odnos ili oblik raspodele 729

— izvori dohotka 472 678 683 - 685
687 694 697 703 705 735 736

— nacionalni dohodak 699

— čist dohodak 698 699

— bruto-dohodak 698 699

— radnika i radničke klase 683 687
697 698 709 730 735 736

— kapitalista i klase kapitalista 255
683 685 732 737 736

— zemljovlasnika 735 736

— kao izvor akumulacije zajmovnog
kapitala 427 - 430

— novčani oblik dohotka 376 378

— Smith o dohotku 687 699

— Ricardo o dohotku 699

— kritika buržoaskih teorija 698 - 702
703 704 708

Domaći rad 85

Doživotna renta 287

Društveno-ekonomske formacije 646 678
681

Država 322 371

— kao vlasnik viška proizvoda u
prekapitalističkim načinima pro-
izvodnje 276

Državni dugovi 331 332 396 397 399
448 450

Državni kredit 446

Državni papiri 389 395 - 401 406 408
427 428 501 672 673 754

— inostrani državni papiri 401

Dualizam 487

Egipat 747

Engleska

— klasična zemlja kapitalističkog na-
čina proizvodnje u poljoprivredi
569

— kao središte svetskog novčanog
tržišta 484

— klasno raslojavanje 735

— položaj radničke klase 79 - 85 113 -
- 116 117 - 119 530 - 532

— građevinarstvo 526

— stanovništvo 531 532

— novčani sistem i bankarstvo 265
303 - 306 326 331 332 342 343
350 - 368 382 - 384 388 402 - 404
417 422 - 425 427 438 443 - 449
451 454 - 489 499 509

— zakonodavstvo 150 530 531 554
572 606 641 642
fabričko zakonodavstvo 80 - 82 95

— industrija 90 91 94 95 106 - 109
112 113 279 280 371 426 427

— izvoz kapitala 419 484 500 501 755

— kolonijalni sistem 275 279 500 501

— poljoprivreda i agrarni odnosi 90
91 530 - 533 572 606 641 642

Engleska banka 388 403 404 425 442
445 454 455 460 - 462 471 472 475
477 478 480 481

— njen novčanični optičaj 383 384 395

— njena metalna rezerva 343 366 367
444 - 449 457 468 471 477 481
482 486 499

— njeni profiti 460 461 463

Ekonomija (uštete)

— uslova za proizvodnju 71 - 79

— rada 74 77 - 80 146 579

— sredstava za proizvodnju 74 - 77
82 569

— postojanog kapitala 56 70 72 - 79
199 313 579 713

— koja se postiže pronalascima 92

— prometnih sredstava 443 - 445

— plaćanja 444

Eksploatacija radne snage 39 188 282
681 683 684 685

— eksploatacija celokupne radničke
klase 168

— primarna i sekundarna eksploatacija
517

— njena različnost u pojedinim sfera-
ma proizvodnje 123

— stepen eksploatacije rada 168 197;
nacionalne razlike u stepenu eks-
ploatacije 124

Ekskrementi proizvodnje i potrošnje
vidi *Otpatci*

Eksproprijacija

- neposrednih proizvođača 185 204 653
- neposrednih proizvođača od zemlje 505 520 522 523 642 664 665 668 683 730
- sitnih zakupaca od strane zemljoposjednika 529 530
- sitnih i srednjih kapitalista 204 208 737
- Esnafi* 152 279 - 281 691 744 748

Fabrikacija mašina 89 754*Fabrikacija nameštaja* 280*Fabrike*

- gradnja fabrika 89
- Fabrički inspektori* 79 81
- Fabričko zakonodavstvo* 80 - 82 95

Faux frais 544*Fetišizam*

- zlata 330
- kamatonosnog kapitala 328 - 335 689

Feudalizam

- opšte karakteristike 276 279 - 281 505 - 507 520 522 536 652 666 668 728 745 746 748
- odnosi proizvodnje 272 657 - 661 691
- svojinski odnosi 505 506
- veze između grada i sela 666
- upravne funkcije u feudalizmu 325
- prelaz ka kapitalističkom načinu proizvodnje 278 - 281 653 662 - 668
- u Nemačkoj 507

Finansijska aristokratija 372*Fiziokrati* 512 513 631 653 654*Fiziologija* 633*Fond osiguranja* 704 705 728 733*Francuska* 513 750

- industrijski razvitak 280
- agrarni odnosi 532 533
- spoljna trgovina 469 470
- novčani sistem i bankarstvo 369

Geografska otkrića 278 750*Geologija* 633*Grad i selo* 666*Gradilišna renta* 644 645*Gradevinarstvo* 645*Grčka* 265 278*Hemija* 633

- hemijska industrija 371 754

- otpatci u hemijskoj industriji 89 - 92
- uticaj hemijskih procesa na vreme proizvodnje 64 65

Hipoteka 389 395 669 674*Holandija* 278 279 748 749

- uzor - zemlja ekonomskog razvitka u 17. veku 512
- novčani sistem i bankarstvo 265 266 511 512

Holandsko-istočnoindijska kompanija 256 275*Indija* 65 182 279 469 470 491 494 501

- indijska opština 606 654 655 729
- proizvodnja pamuka 105 106
- i prosečan profit 176 177
- i spoljna trgovina 426
- i novčani promet 378 - 380
- periodičnost 416 417 426
- vidi i *Krize*

Industrija, ekstraktivna 91 103 258 633

- sastav kapitala 53 633 643
- apsolutna renta u ekstraktivnoj industriji 643

Industrija, krupna 198 281 371 650 754

- prelazak na krupnu industriju 280 281
- njena revolucionarna uloga 753
- sastav kapitala 54 55 67 68
- i proizvodnost rada 54 - 56
- i trgovina 279

Industrija čipaka 280*Industrija trikotaže* 280*Industrija vune* 90 107 110*Industrijska revolucija* 65

- Industrijski ciklusi* 105 106 301 302 307 342 411 413 416 427 436 437 438 448 449 481 483 - 488 497 - 499 690 722

Intenzitet rada 100 182 186

- i stopa viška vrednosti 47 48 60 168
- i dužina radnog dana 168 196 197

Iracionalizam

- i racionalizam 649

Irska 447 463 475 531

- agrarni odnosi 529 530

Iseljavanje 531 - 533*Istočnoindijska kompanija* 256 456 459 494*Italija* 23 666 748 751

- blagajnička udruženja u Veneciji 267

Izvoz kapitala 216 217 419 488 - 494 500 501 524 755

- Kalifornija* 427 480
- Kamata* 283 284 299 - 301 304 310
313 - 320 504 677 724 733
— odnos između dvojice kapitalista 320 321
— iracionalni oblik cena 295
— diferencijalna renta i renta kao kamata 622
— i preduzetnička dobit 315 682
— zakupnina 642
— trgovinska (komercijalna) kamata 435 436
— i najamni rad 317 318
— maksimalna granica kamate 299 300
— minimalna granica kamate 299
— kamata na kamatu 331 - 334
- Kamatna stopa* 297 316 425 450 451 528
— za vreme perioda industrijskih ciklusa 299 - 302 413 415 416 427 428 436 441 484 497 - 499
— i profitna stopa 299 - 301 305 307 - 309 314
— prosečna kamatna stopa 140 302 - 305 436
— tržišna kamatna stopa 302 305 307 308 461 475 486
— nacionalna kamatna stopa 182
— »prirodna« kamatna stopa 297 303 305
— tendencija padanja kamatne stope 301 302
— njen uticaj na svetsko tržište 307
- Kanada* 501
- Kaparoš* 751 752
- »*Kapital*«
— istorija izrade »Kapitala« 10 - 14
— predmet istraživanja 1. toma 18 27 123 188 195
— predmet istraživanja 2. toma 9 10 27
— predmet istraživanja 3. toma 11 - 14 17 27 282 520 521 741 - 743
— metode primenjene u »Kapitalu« 27 97 125 126 199 225 226 690 691 743
— Engelson rad pri izradi 3. toma 9 - 14 97 105 107 110 120 126 131 152 192 193 220 221 252 280 306 325 337 352 362 - 364 371 387 388 399 401 403 404 416 417 427 448 449 461 462 465 - 467 471 - 473 479 487 488 496 513 565 588 595 - 606 617 739 - 755
- Kapital*
— kao roba 293 - 296 391
— kao novac 384 391 vidi i *Bankarski kapital*, *Kapital trgovine novcem*, *Novčani kapital*, *zajmovni kapital*
— kao vrednost koja se sama oplođuje 297 328 329
— društveni odnos 166 222 223 335 677 682
— potčinjavanje rada kapitalu 167 168 182 199 200
— potčinjenost različitih grana proizvodnje kapitalu 167
— njegovi oblici u prekapitalističkim načinima proizvodnje 272 503
— opšta formula kapitala 39 328 678 - 680
— oslobađanje i vezivanje kapitala 97 98 101 581
— menjanje vrednosti kapitala 98 101 121 122
— obezvređenje kapitala 199 207 209 210 213 - 215 334
— umrtvljivanje kapitala 214
— fiktivni kapital 396 - 400 420 432 433 460
— potencijalni kapital 297
— *stalni kapital*
za razliku od optičajnog 31 32 95 132 219 220 242
kao sastavni deo postojanog kapitala 70 694
amortizacija stalnog kapitala 73 96 103 287 493 516 656
njegovo rabaćenje 31 32 73 96 100 191 220 221 223 287 656 694
njegova reprodukcija 70 71 100 135
u poljoprivredi 524 525
— *društveni kapital* 139 - 141 148 149 186 - 190 216 638 639; dva odeljka društvenog kapitala 452 695
vrednost društvenog kapitala 143 692
podela društvenog kapitala između različitih grana proizvodnje 139 145 634 635
— *industrijski kapital* 240 241 243 244 245 - 251 254 416
njegov nastanak 751
njegovi različiti oblici 225 - 227 229 230 234 252 263 270 425
njegov obrt 232 233 253 - 255 258 262
— *postojani kapital* 125 219 220 696 709
njegova podela na stalni i optičajni kapital 70 71 95 98 - 100 104 132 184 219 694
i proces obrazovanja vrednosti 28 29 49
uvećanje postojanog kapitala 71 180 183 185 186 190

- *postojani kapital*
 - i profitna stopa 56 72 206
 - njegova reprodukcija 704 706
 - njegovo vezivanje i oslobađanje 103
 - ekonomija u primeni postojanog kapitala 56 70 72 - 79 313 579 713
 - pojevtinjavanje elemenata postojanog kapitala 199
- *proizvodni kapital* 231 270 285 412 651
- *promenljivi kapital*
 - i radna snaga 125 126
 - i najamnina 30 138
 - i višak vrednosti 33 39 40 66 - 68 101 102 127 146
 - i proces obrazovanja vrednosti 29 30 33 36 37
 - njegovo relativno opadanje 180 181 183 184 186 188 211 334
 - njegov obrt 66 - 68
 - njegova reprodukcija 697
 - njegovo vezivanje i oslobađanje 100 - 102
- *kamatonosni kapital* 202 203 281 319 395 - 397 401
 - njegova istorija 315 503 504
 - njegova formula 328 - 330
 - njegovo kretanje 284 286 289 - 291
 - fetišizam kamatonosnog kapitala 324 - 335
 - buržoaska shvatanja o kamatonosnom kapitalu 315 - 317 330 - 335 516
- *optičajni kapital* 210 287 vidi i *Novčani kapital*, *Robni kapital* za razliku od stalnog kapitala 31 32 95 132 219 220 242
 - njegovi sastavni delovi 96
 - predavanje vrednosti 96
- *sastav kapitala*
 - od stalnog i optičajnog kapitala 130 - 132
 - sastav vrednosti 47 126 638 639
 - tehnički sastav 43 55 125 126 632 639
 - organski sastav 122 126 128 - 130 133 140 199 200 632 633 638 639 753
 - progresivno povišenje organskog sastava 180 182 183 202
 - odražava stanje proizvodnosti rada 633 639
 - njegov uticaj na profitnu stopu 63 122 124 128 - 131 132 133 134 179 180 186 - 190
 - sastav prosečnog društvenog kapitala 140 148 149 186 - 190 638 639
- sastav u pojedinim granama proizvodnje 47 125 148
- sastav poljoprivrednog kapitala 53 - 56 199 200 539 633 634 638 639
- sastav kapitala u ekstraktivnoj industriji 643
- vulgarni ekonomisti o kapitalu 270 271 680
- vidi i *Akumulacija kapitala*, *Trgovački kapital*, *Koncentracija kapitala*, *Centralizacija kapitala*
- Kapital trgovine novcem* 263 - 269
- Kapital trgovine robom* 225 - 235 254 268
- Kapitalist*
 - industrijski 203 237 - 239 243 244 281 310 - 316 320
 - javlja se kao radnik 238 239
 - trgovački kapitalist 226 - 228 239 243
 - novčani kapitalist 310 - 316 320 408 435 460 463
 - kao zemljoposjednik 626
 - kao oličenje kapitala 238 243 313 681 685 731 732
 - cilj koji određuje njegove postupke 39 - 41 161 168 169
 - njegova funkcija 108 688 732
 - njegove predstave o nastajanju viška vrednosti i profita 33 36 120 121 145 146
- Karteli* 105 371 417
- Kina* 279 469 470 484 491
- Klasa kapitalista* 735 736
 - njeni uslovi egzistencije 39
 - i eksploatacija radničke klase 168 169
- Klase* 166 509
 - razvijenog kapitalističkog društva 13 524 735 736
 - klasa industrijskih i trgovinskih rukovodilaca 326
 - vidi i *Radnička klasa*, *Seljaštvo*, *Zemljoposjednici*, *Klasa kapitalista*
- Klasna borba* 13 169 644
 - radnika za skraćanje radnog dana 95 113 114 687
- Kmetstvo* 152 523 535 659 660 690 732
 - oblik viška vrednosti 657 658
- Knjigovodstvo* 264
 - u komunizmu 708
- Kolonijalna trgovina* 200 344 347 349 469 496 750
- Kolonijalni sistem* 275 278 279
- Kolonije* 568 630 631 641
 - viša profitna stopa u kolonijama 200 201 549

- Kolonije*
— plodnost zemlje u kolonijama 563 -
- 566
- Kolonisti* 536 580 631
- Komunizam*
— sprovođenje ekonomskih zakona u
komunizmu 217
— svojina u komunizmu 647
— materijalna osnova komunizma 219
222 370 - 374
— proizvodnja u komunizmu 217
220 708
kontrola proizvodnje i procesa
proizvodnje 160
regulisanje proizvodnje 105 217 682
rukovođenje u proizvodnji 325
— rad u komunizmu 75 681 705
708 728
— radno vreme u komunizmu 160
682 708
— agrarni odnosi u komunizmu 106
557
— knjigovodstvo u komunizmu 708
— proširena reprodukcija u komu-
nizmu 728
— fond osiguranja 705
— raspodela u komunizmu 708
— potrošnja u komunizmu 705 728
— određenje vrednosti 708
— sloboda u komunizmu 682
- Koncentracija kapitala* 78 185 204
208 209 212 247 249 325 544 569
581
— koncentracija kapitala u bankama
325 386 427 504
- Koncentracija proizvodnje* 204 730
- Koncentracija radnika* 74 82 186 370
- Konkurencija* 17 18 36 158 165 169
190 191 200 213 - 216 297 - 299
302 - 304 520 634 635 642 688
689 718 - 720 722 723 726 750 753
— osnovni zakon kapitalističke kon-
kurencije 36 148
— unutar iste oblasti proizvodnje 154
— među novčanim kapitalistima 460
461
— među trgovcima 257 262
— između novčarskih i industrijskih
kapitalista 310
— među radnicima 150
— i profitna stopa 132 135 177 213
214 216 221 261 262 306 719
— i monopol 105 190 371
— na svetskom tržištu 97 105 106
200 201 278 416 616 726 727
— naopako odražava ekonomske od-
nose 177 178 190 195 580
- Konsignacije* 106 415 418 452
- Kontrola*
— proizvodnje koja je nespojiva sa
zakonima kapitalističke proizvod-
nje 105
— društvena kontrola proizvodnje 160
217
- Kooperacija* 71 - 74 82 92 224 505
- Kooperativne fabrike* 77 324
— radnika 373
- Kredit* 309 408 417 425 427 428 441
444 452 487 579 733
— i kapitalistička proizvodnja 369 -
- 374 488 514 515
— njegov uticaj na novčani promet
369 370 379 380
— i potrošnja 411
— bankarski kredit 336 408 421 497
— novčani kredit 412
— trgovinski (komercijalni) kredit 336
338 408 409 416 421 425 431 497
kao osnovica kreditnog sistema 408
granica trgovinskog kredita 409 -
- 411
kružni tok trgovinskog kredita
409 - 411
— buržoaska shvatanja o kreditu 336
- Kreditna društva* 510
- Kreditni novac* 336 - 338 440 456 511
— obezvređenje kreditnog novca 440
- Kreditni sistem* 97 167 224 234 254
302 374 408 409 463 486 508 514
515
— njegove pretpostavke 336 514
— kao moćna poluga za vreme pre-
laska iz kapitalističkog u komuni-
stički način proizvodnje 374 515
— ubrzava razvitak proizvodnih snaga
374
- Krize, ekonomske* 204 211 215 218
254 255 301 365 374 389 - 391
411 412 416 - 420 437 471 472
479 487 754
— momentalna nasilna rešenja posto-
jećih protivrečnosti 210
— njihovi uzroci 411 412
— i potrošnja 411 412
— kriza od 1825. 65 426 483
— kriza od 1836/1837. 466 471 483
— kriza od 1847. 348 351 - 353 356
357 413 - 415 449 483
— kriza od 1857. 106 107 344 349
357 372 413 419 476 480 482
— kriza od 1866/1867. 417 754
— pamučne krize 106 108 109 111 -
- 113
— trgovinske krize 466 vidi *Tržište*

Krize, ekonomske

— buržoaska shvatanja o krizama
336 - 338 419 420 438 439

Krize pamuka 106 108 109 111 - 113

Kružni tok kapitala 289 290 291

Kućna industrija 506

— seoska kućna industrija 654 655
658 661 662 671

Kuluk 657 659 - 661

Kvalitet

— sirovina 75 91 105 106

— mašinerije 91

Literatura

— međunarodna socijalistička literatura 9

Little shilling men 476 548

Luksuzna proizvodnja 93 200 280 481

Maltuzijanstvo 332 565

Manufaktura 278 279 280 281 569
654 752 753

Markovna opština 522

Masovna proizvodnja 155 281

Mašine/mašinerija 71 - 73 86 - 89 92

— mašina radilica (radna mašina) 72
88

— prenosna mašina 72 88

— kvalitet mašina 91

— usavršavanje mašina 73 88 89

— reprodukcija njihove vrednosti 92
100 223

— njihovo rabaćenje 73 96 100 223

— moralno rabaćenje mašina 100

— njihova relativna hiperprodukcija
105

— i intenzitet rada 100 196 197

— granica njihove primene u kapitalizmu 221

Materijalističko shvatanje istorije 20 742

— njegovo falsifikovanje 20

Melioracije 568 622

Menica 234 268 336 337 345 - 349
351 - 353 355 361 387 388 395 400
443 459 460

— eskontovanje menica 304 306 339 -
- 342 357 - 366 380 382 387 400
412 436 443 444 454 455 461 462
475

— kao platežno sredstvo 408 409

— kao prometno sredstvo 337 459

Menične prevare 344 345 346 412 417
423

Menični kurs 267 475 488 - 496 499 -
- 502

Menični senzal 404

Menjačke banke 265

Menjački posao 265 266

Merkantilizam 281 653 654

Metallurgija 64

Metamorfoza robe 263 264 272 273
284 411

Metode proizvodnje 207 211

— poboljšanje proizvodnje i profitna
stopa 222 544

Metodi rada 544 vidi i *Metodi proiz-*
vodnje

Mleci (Venecija) 750

Mlinovi 91

Modikinje 85 86

Monete 265 376 482

— nacionalna moneta 266 268

— sitna moneta 377

Monetarni sistem 384 456 486 502

Monopol 167 169 201 716 750

— i proizvodnja 256

— u industriji 105 190 262 372

— monopol zemalja koje proizvode
sirovine 104

— monopol zemljišne svojine 521 -
- 523 529 539 546 547 626 628
631 635 636 644 652 716

— prirodni monopol 167

— slučajni monopol 152

— i konkurencija 105 166 190 371

— monopolizacija prirodnih sila 543
545 546 644

Monopolska cena 144 632 637 638 643
669 673 711 716

— i renta 646

Monopolska renta 692

Nacionalni dohodak 698 699 vidi i
Dohodak

Način proizvodnje 373 374

— prekapitalistički načini proizvodnje
182 260 439 440 503 - 505 569
691 729 732

— i robni promet 272 276 - 279

oblici kapitala u prekapitalističkim
načinima proizvodnje 503

uloga trgovačkog kapitala u pre-
kapitalističkim načinima proizvo-
dnje 271 - 273 276

— kapitalistički način proizvodnje

opšte karakteristike 27 155 167
168 259 505 520 708 727 728 730
731

njegove pretpostavke i uslovi raz-
vitka 97 150 200 271 273 277 - 279
373 505 522 523 730

- *kapitalistički način proizvodnje*
u poljoprivredi 520 - 523 539 549
562 563 565 566 569 570 581 675
733
protivrečnosti kapitalističkog na-
čina proizvodnje 77 78 105 106
188 189 206 207 217 218 221 222
371 - 373 412 487 488 732
njegove granice 204 205 211 217 -
- 222
istorijski prolazni karakter kapi-
talističkog načina proizvodnje 205
217 - 219 730 733 734
nužnost prelaza ka društvenom
upravljanju proizvodnjom 223 370 -
- 374
buržoaski ekonomisti o kapitali-
stičkom načinu proizvodnje 204
205 217 218 321 322 708
- Najamni rad* 318 684 685 698 731 - 733
735
- i zemljišna svojina 678
- Najamnina*
- kao vrednosti radne snage 30 31
35 245 297 692 693 714 715
- se javlja kao cena rada 680
- kao oblik dohotka radnika 683
684 686 693 697 698 709 723 730
- i promenljivi kapital 101 102 138
694 697 698
- i višak vrednosti 47 48 304
- i stopa viška vrednosti i profitna
stopa 59 60 172 173 437 714 715 722
- i cena proizvodnje 721
- minimalna granica najamnine 714
715
- obaranje najamnine ispod vred-
nosti radne snage 199 618
- uzroci porasta i obaranja najamni-
ne 101 115 144 172 173 186 202
437 531 532 572 573 712 713 716
722
- tendencija padanja najamnine 251
252
- borba za povećanje najamnine 113
114
- najamnina od komada 75 115
- Napoličarska privreda* 565 667
- Narodna prosveta* 251
- Narodno obrazovanje* 251 252
- Naslov svojine* 397 398 400 407 536 646
- Naturalna privreda* 259 272 279 654
655 661 662 745 753
- seljačka naturalna privreda 745
- Naturalna renta* 536 vidi i *Produktna
renta*
- Nauka* 74 92 261 281 633 680
- Nedovoljna proizvodnja* 158
- Nemačka* 748 752
- pretvaranje slobodnih seljaka u
kmetove 507
- industrija 75 105 280 371
- novčani sistem i bankarstvo 265
754 755
- Nerodica* 412
- Nesrazmera*
- među različitim granama proiz-
vodnje 217
- Nezaposlenost* 114
- Nova vrednost* 29 30 695 705 721 723
727
- njena raspodela u dohotku 729
- Novac*
- opšti ekvivalent 439
- kao ovaploćenje društvenog bo-
gatstva 487
- kao roba 121 286
- kao samostalni oblik vrednosti
robe 439 649 717 718
- kao kapital 285 286 293 294 297
328 329 376 383 395
- pretvaranje novca u kapital 282 -
- 295 292 421
- *funkcija novca*
kao mera vrednosti 275 283 433 747
računski novac 656
kao prometno sredstvo 165 233
253 254 264 267 268 276 282 309
376 - 378 385 425 444; kao ku-
povno sredstvo 234 266 - 268 309
376 - 378 439 vidi i *Novčanice*
kao platežno sredstvo 193 233 234
253 254 264 268 336 376 - 378
390 391 443 506 508
kao blago 264 268 276 384 506 507
kao svetski novac 265 277 383 384
385 386 391 456 506
- kreditni novac 336 439 440 456 511
- metalni novac 377 433 440 747
- papirni novac 445 446
- njegova istorija 745 - 747
- Novčana renta* 507 539 574 575 587
588 649 662 663
- kao preobraženi oblik produktne
rente 663 664 667
- Novčana rezerva* 231
- Novčane krize* 109 351 352 356 361
390 391 398 399 417 439 440 449
450 456 - 460 472 473 483 508
- Novčani kapital* 241 285 308 311
- i robni kapital 230 231 241 252
- nasuprot proizvodnom kapitalu 231
- kao oblik industrijskog kapitala
263 270 395

- Novčani kapital*
— funkcija novčanog kapitala 263
— akumulacija novčanog kapitala 399
400 406 - 442
— koncentracija i centralizacija novčanog kapitala 338
— potencijalni novčani kapital 264
418 420
— fiktivni novčani kapital 400 401
404 - 407
— ponuda i tražnja 437 - 439 441
442 451 484 485 488
Novčani kredit 412 416
Novčani oblik
— kapital 376 378
— dohodak 376 378
Novčani porezi 507
Novčani promet (optical) 272 274 276
369 375 - 387 402 443 444 447
450 - 452 482
— zakoni novčanog prometa 253 254
444 446
— kao rezultat robnog prometa 267 -
269 378
— i reprodukcija 451 452 698
— i metalni optičaj 467 481 482
— unutrašnji novčani promet 383 -
386 480 - 482
— međunarodni promet 383 - 386
— buržoaski ekonomisti o novčanom
prometu 375 - 387 700 701
— vidi i *Novčani optičaj*
Novčanice 336 337 339 340 382 383
404 442
Novčani optičaj 367 369 375 381 -
384 386 - 390 395 444 - 451 458 -
461 467 471 - 473 480 482 486
Novčano tržište 306 - 308 330 435 436
450 452 456 460 480 484 488 490
493 497 498
Nužnost 278
— carstvo nužnosti 682
Oblici proizvodnje 373 374 732
Obrazovanje blaga 268 385 386 480
481 502 503 507
— dva oblika obrazovanja blaga 266
— metalna rezerva 442 481 482 vidi
i *Zlato*
Obrt kapitala 64 - 68
— njegov uticaj na profitnu stopu 47
64 - 69 124 125 192 258 259
— obrt industrijskog kapitala 232 233
253 - 255 258 262
— obrt trgovačkog kapitala 232 233
241 253 - 256 258 262
Novčani kapital
— obrt zakupničkog kapitala 233
— u jednoj grani proizvodnje 125
— u trgovačkoj praksi 193
Obrtni ciklusi 301
Odnosi proizvodnje 646 729
— njihov istorijski karakter 733 734
— i odnosi raspodele 729 - 734
— kapitalistički odnosi proizvodnje
46 504 730 - 733
— protivrečnost između odnosa pro-
izvodnje i proizvodnih snaga 105
205 206 207 210 211 217 222 224
734
Odnosi raspodele
— cine se kao prirodni odnosi 729
— i odnosi proizvodnje 729 - 734
— istorijski karakter odnosa raspodele
733 734
— u kapitalizmu 218
Opijski rat 343
Oplođavanje kapitala 397
Opština 744 745
— seoska opština 279
Organizacija rada 224
Orijent 746
Osigravanje 178 706
Osiguravajuća društva 705
Ostromaženje (Beda) 185 523 531
Opšarci
— proizvodnje 89 96 97
— potrošnje 89
— iskorišćavanje otpadaka 72 89 - 91
104
— uslovi za ponovnu upotrebu otpa-
daka 72 90
— uštede iz smanjenja otpadaka 73 91
Otvorenje 76 77 222 505 680 685 689
Pamučna industrija 95 108 - 112 114
Panamaska afjera 372
Parcelna svojina 569 673
Parcelna svojina 669 - 676
— kočij razvitak proizvodnih snaga
rada 671
Parna mašina 86 - 88
Pauperizam 161
Peru 729
Plamazna prevreda 655 668 671
Plasman kapitala
— minimum 569 591 592
— na zemlju 521 524 566 - 570 573 -
577 580 581 614 615 616 622 626
627 635 637
— zemljišna svojina kao granica za
plasman kapitala na zemlju 614 615

Plasman kapitala

— apsolutna i relativna granica za plasman kapitala na zemlju 637

Platnarska industrija 110 111

Plemeniti metali 265 383 384 480 - 484 490

Plodnost zemlje

— prirodna plodnost 524 537 549 550 555 563 - 566 571 572 606 622 641 678

— veštačka plodnost 549 550 553 556 568 572 573 592 - 595 606 622 641 642

— povećanje plodnosti zemlje 524 - 526 622

Pljačka

— zemlje 564

Podela rada

— društvena podela rada 74 224 229 270 537 733

— i robna proizvodnja 159

— između industrijskog i poljoprivrednog rada 278 535 536 537

— između kapitalista 231 232 242 - 244

— između pojedinih funkcija kapitala 264 265

— u trgovini 247 251

— u trgovini novcem 264 265

Pojam 18 124*Politička ekonomija*

— njena istorija 281

— kao nauka 129 261 281

— opšte karakteristike buržoaske političke ekonomije 144 - 147 181 189 190 196 204 205 225 261 262 651

— klasična politička ekonomija 95 204 205 271 690

— potpuni zaokret političke ekonomije koji je izvršio Marx 181

— vidi i *Merkantilizam*, *Monetarni sistem*, *Fiziokrati*, *Vulgarna ekonomija*

Polufabrikati 98 99*Poljoprivreda*

— prirodno uslovljeni karakter proizvodnje 103 104

— i kućna industrija 661 662

— i manufaktura 279 654 655

— proizvodnost rada u poljoprivredi 54 - 56 103 550 595 639

— racionalizovanje poljoprivrede 106 523 - 525 568 - 570 572 573 595 674 - 676

— upotreba otpadaka iz poljoprivrede 89 90

Poljoprivreda

— prekapitalistička poljoprivreda 167 520 568 569 654 655 670 671

— kapitalistička poljoprivreda 197 520 566 568 569 639 643

— razvitak kapitalizma u poljoprivredi 522 523 549 569 570 605 666 734

— protivrečnosti kapitalističke poljoprivrede 106 525 674 - 676

— sastav kapitala u poljoprivredi 53 - 56 633 634 638 639; apsolutno opadanje promenljivog kapitala 539

— opadanje živog rada u poljoprivredi 222

— u kolonijama 563 - 565 641

— u komunizmu 106 557

— opadanje poljoprivrednog stanovništva 539

Poljoprivredni proizvodi 539 540

— kolebanje cena poljoprivrednih proizvoda 100 103 104

Poljoprivredni radnik 523 524

— najamnina poljoprivrednog radnika 531 - 534 630

Poljska 519 668*Pomuda i tražnja* 152 153 154 155

161 - 165 297 303 308 353 354 469 625 718 741

— poklapanje ponude i tražnje 161 - 164 717

— i tržišna vrednost 153 154 155 158 162 163 165 166

— i tržišna cena — 257 306 307

— za novčanim kapitalom 437 - 439 441 442 451 484 485 488

— vulgarna ekonomija o ponudi i tražnji 163 164

— vidi i *Tražnja*

Porezi 549 606 632 653*Porodica*

— porodični rad 662 745

Portugalija 750*Potrebe, društvene* 158 - 161 537 538

— sposobnost plaćanja i stvarne društvene potrebe 161

Potrošnja

— proizvodna potrošnja 108 160 161 695 728

— individualna potrošnja 160 254 554 696 727 728

— protivrečnost između proizvodnje i potrošnje u kapitalizmu 207 217 218 411 412

— i kredit 411

— u komunizmu 705 728

Poverioci i dužnici (zajmodavci i zajmotražioc) 294 295 298 299 308 336 354

Prakomunizam 606 691 729 745 748 749

Pravičnost 283

Pravo 521 522 vidi *Pravičnost*

Praznoverje 105

Preduzetnička dobit 250 299 310 313 - 317 318 - 320 359 436

— i kamata 315 682

— i najamni rad 318 319

— predstava kapitalista o preduzetničkoj dobiti 321

Prekomerna proizvodnja 212 417 419

— kapitala 212 - 216

— apsolutna prekomerna proizvodnja 212

— relativna prekomerna proizvodnja 104 158 212 217 566

— hronična prekomerna proizvodnja 371

— kreditni sistem kao glavna poluga prekomerne proizvodnje 374

— ekonomisti o prekomernoj proizvodnji 217

Prekovremeni rad 84 - 86

Prenaseljenost, relativna 185 199 200 210 - 212 216 217 218 224 531 532

— i proizvodnost rada 189 222

Prevara 75

Prinuda

— izvanekonomska prinuda 658

— prinudni rad 659

— prinudna sredstva 653

Priroda

— i čovek 678 682 683 686 734

— prirodne snage kao proizvodne snage rada 621 622

— prirodni uslovi proizvodne snage rada 219 543 - 547 639 679

— monopolizacija prirodnih snaga 543 545 546 644

— prirodne snage nemaju vrednost 547

Prirodna nauka 73 74 224 641

Proces proizvodnje 733 734

— kapitalistički proces proizvodnje 27 681 682

— i prometni proces 27 41 42 274

Proces rada

— jednostavni momenti procesa rada 679 686 734

Produktna renta 537 655 - 657 661 662 664 667

Proizvodne snage 208 209 222 373 374 671 682 687 688

Proizvodne snage

— njihov razvitak u kapitalizmu 74 196 210 211 219 222 374

— granica njihovog razvitka u kapitalizmu 205

— protivrečnost između proizvodnih snaga i odnosa proizvodnje u kapitalizmu 105 205 207 210 211 217 222 224

— kreditni sistem ubrzava razvitak proizvodnih snaga 374

— zelenaški kapital paralizuje razvitak proizvodnih snaga 505

Proizvodnost rada 196 197 208 - 210 211 221 334 410

— uticaj proizvodnosti rada na masu proizvoda 184 185 199 679

— uticaj proizvodnosti rada na veličinu vrednosti 147 180 184 199 220 542 546 652 693 732

— uticaj na stopu viška vrednosti i profitnu stopu 47 48 74, 186 202

— i vrednost radne snage 174

— uticaj na visinu najamnine 712

— prirodni uslovi za proizvodnu snagu rada 219 543 - 547 639 679

— društvena proizvodnost rada kao proizvodna snaga kapitala 543 621 622 633 732

— porast proizvodnosti rada 53 - 56 64 65 96 102 103 180 183 186 219 220 544 545 580

— razvitak proizvodnosti rada u kapitalizmu 196 210 211 221

— kao faktor akumulacije kapitala 75 186 188

— u poljoprivredi 54 55 103 550 637 639 679

— različit razvitak proizvodnosti rada u različitim granama industrije 140 219

— i mašinerija 96

Proizvodnja

— dva odeljka društvene proizvodnje 452 695 - 697

— i potrošnja 217 218

— i tržište 371

— i promet 274

— za samostalnu potrebu 691 745

— duhovna proizvodnja 73

— veliki razmer proizvodnje 92

— masovna proizvodnja 155 281

— nužnost regulisanja proizvodnje 105 708

— društvena kontrola proizvodnje 160 217

- *Kapitalistička proizvodnja*
zakoni kapitalističke proizvodnje 190 194 195 207 732
svrha koja je određuje 166 167 206 207 211 212 216 - 219 523 708
njene granice 211
- Proizvodnja pamuka* 105
- Proizvodnja viška vrednosti* 732
- kao cilj koji određuje kapitalističku proizvodnju 166 206 207 212
- njene granice 206
- Proizvodnja zlata* 427 451 480 481
- Profit* 18 21 40 181 184 461 580 688 732
- kao preobraženi oblik viška vrednosti 35 40 44 45
- kao odnos koji upravlja reprodukcijom 733
- i višak vrednosti 46 128 129 138 143 144 148 149 154 181 198 688 692 - 694 715
- *masa profita* 184 191 193 194 213 216 578
uvećanje mase profita 184 - 187 194 195 198
faktori koji određuju masu profita 189 190
- *poljoprivredni profit*
suvišak poljoprivrednog profita preko prosečnog 652
regulisanje poljoprivrednog profita 618
i industrijski profit 552
- *prosečni profit* 14 132 135 149 166 652 682 688 689 692 717
njegov nastanak 16 135 - 137 144 166 167 239 240 634 635 643 651 652 665
faktori koji utiču na njegovu visinu 154 168
- *ekstraprofit* 47 144 153 305 542
razlika između opšte i individualne cene proizvodnje 542 - 544
njegov nastanak 144 168 169 195 201 218 223 543 544 548 567 - 575 624 634 635
granica ekstraprofita 542
u industriji 542 543
njegovo pretvaranje u zemljišnu rentu 545 - 548 568 572 592 605 608 615 626 635 644
trgovaca 262
trgovaca novcem 269
u kolonijama 201
- *industrijski profit* 205 206 240 241 300
i poljoprivredni profit 552
- otuđenje profita 194 276 328
- *podela profita* 297 299 - 301 304 317 319 716 733
njegova podela na porez i preduzetničku dobit 313 - 315
podela na neto-profit i porez 312 313
karakter najamnine za nadzor i upravljanje 321 322 323 - 325 370 371
- Ricardo o profitu 59 201 205 206
- Smith o profitu 201
- vulgarna ekonomija o profitu 14 - 17
- pogrešna shvatanja o nastanku profita 36 37 239 256 257 677 - 691
- Profitna stopa* 40 - 47 56 - 64 95 96 99 100 121 130 143 145 179 180 189 197 202 - 204 300 578 688 715 749
- stimulans kapitalističke proizvodnje 205 218 219
- izračunavanje profitne stope 129 192 - 194
- godišnja profitna stopa 68
- nacionalna profitna stopa 124 130 182
- i masa profita 213 216
porast profita uprkos progresivnom padanju profitne stope 184 - 186 187
- faktori koji utiču na visinu profitne stope 47 - 49 56 - 60 62 63 64 - 71 72 74 - 76 78 101 120 - 122 123 124 139 140 143 144 145 198 207 208 266 312 618 692 713 722
uticaj sastava kapitala na profitnu stopu 128 - 131 132
uticaj promene cene sirovine na profitnu stopu 93 - 98 99 105 106
uticaj vremena obrta kapitala na profitnu stopu 139 192 193 298
- i najamnina 437
- i trgovinski kapital 749 750
- Ricardo o profitnoj stopi 94 189 190 204 219
- *prosečna profitna stopa* 16 - 18 22 139 144 145 148 186 240 241 282 307 552 634 635
postoji samo kao tendencija 306
njen nastanak 17 18 132 135 - 137 139 140 144 148 149 176 239 715 719 724 753
izračunavanje prosečne profitne stope 239 240
faktori koji određuju visinu prosečne profitne stope 140 144 168 259
- vidi i *Zakon tendencijskog pada profitne stope*

- Promena vrednosti* 29 30 121 122 175
546 651 693
— robe 142 143 147 174 220
— novčane robe 121
— kapitala 121 122
- Prometni proces* 225 226 287 688
— i proces proizvodnje 27 41 274 275
— kao posrednik društvenog procesa
reprodukcije 27 274 275
- Prometni troškovi* 237 242 - 245 247
250 - 252 369
- Pronalasci* 162 221
— njihova primena 64 65 92
— i profitna stopa 195 197 201 544
- Prosperitet* 378 - 380 417
- Protivrečnost*
— protivrečnost kapitalističkog načina
proizvodnje 77 78 105 106 188
189 206 207 217 218 221 222
371 - 373 412 487 488 732
— između proizvodnih snaga i od-
nosa proizvodnje 105 205 207 210
211 217 222 224
— između proizvodnje i potrošnje
207 217 218 411 412
— i tržište 371
— između društvenog karaktera pro-
izvodnje i privatnog prisvajanja
222 223 224 373 487 488 732
— između privatne svojine na zemlju
i racionalne agrikulture 525 675
- Prudonizam* 37 288 289 296 515
- Prvobitna akumulacija kapitala* 208 730
- Prvobitna zajednica* 152 705
- Racionalizam* — i iracionalizam 649
- Rad* 678 679 684
— kao svrsishodna proizvodna de-
latnost čoveka 678 679
— prirodni uslovi rada 535
— *društveni rad* 74 - 76 92 186 540 731
neposredno društveni karakter rada
74 80 440
društveno kombinovanje rada 71-73
razlika između opšteg i zajedničkog
rada 92
organizacija rada 224
rad u komunizmu 75 681 705 708
728
— *kao supstanca vrednosti* 17 40 42
43 78 128 129 141 147 169 177
317 318 623 678 - 679 684 695
720 733 741 746
razlika između prostog i kompli-
kovanog rada 123
kvalifikovani rad 200 251
prosečni rad 251
— *dvostruki karakter rada* 695
konkretni rad 28 684
— potreban rad 535 536 537 683
693 728; društveno potreban rad
16 155
— živi rad 17 39 78 80 146 220 335
— opredmećeni rad 16 80 146 220
317/318 335
— odnos živog i opredmećenog rada
125 132
— relativan pad živog rada nasuprot
opredmećenom radu 181 183 184
185 191 202
— proizvođan rad 76 695
fiziokrati o proizvodnom radu 653
— poljoprivredni i industrijski rad
535 536 537 679
— pretvaranje ručnog u mašinski rad
200
— trgovački rad 247 249 250 251 252
— plaćeni i neplaćeni rad 202 282
693
— podela rada između različitih grana
proizvodnje 537 538
— potčinjavanje rada kapitalu 167 168
182
— potčinjavanje rada kapitalu u društ-
venim razmerama 200
— vidi i *Višak rada*
- Radna renta* 657 - 662 667
- Radna snaga*
— kao roba 15 319 320 437 731
— upotrebna vrednost radne snage
29 30 251 293 319 320 329
— vrednost radne snage 29 30 35 76
100 101 174 245 251 397 427 618
693 722 723
određivanje njene vrednosti 714
vidi i *Najamnina*
— reprodukcija radne snage — 101
182 209 537 683 693 714
— i razvitak proizvodnosti rada 188
189 199 208 209
— tražnja za radnom snagom 437
718
- Radni dan*
— podela na potrebno radno vreme
i višak radnog vremena 693 714 715
— granica radnog dana (minimalna
i maksimalna) 714 715
— dužina radnog dana i stopa viška
vrednosti i profitna stopa 47 48 70
71 182 186 196 197
— dužina radnog dana i intenzitet
rada 168 182 196 197
— dužina radnog dana i stepen eks-
ploatacije rada 168 186 196 197

Radni dan

- borba radnika za skraćenje radnog dana 95 113 114 687

Radnik

- trgovinski najamni radnik 245 - 248 250 - 252
- proizvodni radnik 245 - 246
- koncentracija radnika 74
- i sredstva za proizvodnju 39 76 77
- vidi i *Poljoprivredni radnik*

Radnička klasa 735 736

- uslovi za nastanak radničke klase i njenu egzistenciju 78 167 168 280
- i kapital 28 168 169
- reprodukcija radničke klase 160 161

Radnički pokret

- učešće Marxa i Engelsa u međunarodnom radničkom pokretu 9 10

Radno vreme

- društveno potrebno radno vreme 78 122 159 209 223 537 538 541 544 732 745 746
- neumereno produžavanje radnog vremena 100
- rasipanje radnog vremena 160
- višak radnog vremena 209
- skraćenje apsolutnog radnog vremena 218
- u komunizmu 160 682 708

Radovi, javni 116 117*Radovi na popravkama* 73*Rasipanje*

- života i zdravlja radnika 77 - 80
- društveno potrebnog radnog vremena 160

Raspodela

- društvenog rada 731
- srazmerna raspodela rada između grana proizvodnje 537 538
- celokupnog društvenog proizvoda 140 145 634 635
- društvenog kapitala 140 145 562
- srazmerna raspodela društvenog kapitala između grana proizvodnje 634 635
- viška vrednosti 41 205 206 306 634 - 636 651 682 683 692 694 706 716

Rat

- i zelenaši 507
- upropašćavanje rimskih plebejaca ratom 507
- upropašćavanje franačkih seljaka ratom 507

Rat

- antijakobinski rat 530
- krimski rat 111 358 495
- od 1795. do 1815. 358
- ratni izdaci 496 501

Razmena 288 289 487 488

- stvaranje robne razmene 152 264 275 - 277 745 746 747
- robe kao proizvoda kapitala 150
- robe za njenu vrednost 149 151
- po cenama proizvodnje 151
- između oba odeljka društvene proizvodnje 452 696 697

Razmenska vrednost 155 235 439 538 539 680*Realizovanje robe* 540*Religija* 502*Renta* vidi *Diferencijalna renta, Zemljišna renta**Rentijeri* 302 435 754*Reprodukcija* 27 158 159 254 657 732

- kapitalističkih odnosa proizvodnje 698 724 730
- radne snage i radničke klase 101 160 161 182 209 537 683 693 714
- društvenog kapitala 695 702
- stalnog kapitala 70 71 100 135
- postojanog kapitala 409 694 695 704 706
- promenljivog kapitala 697
- i novčani promet 451 452 698
- i krize 254
- zastoj reprodukcije 103 227 411
- *prosta reprodukcija* 160
- šema proste reprodukcije 697
- uslovi za prostu reprodukciju 694 706
- *proširena reprodukcija* 160 406 732
- vidi i *Akumulacija kapitala*
- proširena reprodukcija u komunizmu 728

Revolucija, socijalistička 222 223 646*Rezerve*

- sirovina 99
- *Rezervni fondovi* 96 338 339 400 728 733
- banaka 400 402 - 404 425 450 481 - 483 486
- koncentracija nacionalnog rezervnog fonda 386
- za međunarodna plaćanja 385
- platežnih i kupovnih sredstava 266 268 385 386

Rim 277 278 357 503 504 506 507 654 655

- Roba*
 — kao novac 391
 — kao kapital 391
 — njen dvostruki karakter 155 235 293 537 539 540
 — vrednost robe 40 134 142 143 147 174 220 732 741
 — uslovi za pretvaranje proizvoda u robu 273 274 276 281 539
 — kao proizvod kapitala 150 232 233
 — tražnja za robama 438
 — realizovanje robe 540
- Robna proizvodnja*
 — prosta robna proizvodnja 220 508 745 - 747
 — kapitalistička robna proizvodnja 259 260 272 538 - 540 731 733
- Robna rezerva* 225 226
- Robna vrednost*
 — njeni sastavni delovi 27 - 31 32 - 35 130 140 693 - 701 703 707 - 710 720 723 - 725
 — Ricardo o robnoj vrednosti 156 157
 — Smith o robnoj vrednosti 700
 — buržoaski ekonomisti o robnoj vrednosti 156 157 703 704
- Robni kapital* 250 270 285 418 420 428 709
 — kao oblik industrijskog kapitala 226 227 252 270
 — njegova funkcija 227 229
 — i novčani kapital nasuprot proizvodnom kapitalu 231
 — njegov promet 225 226 229 230 232 285
 — njegovo pretvaranje u kapital trgovine robom 230
- Robni promet*
 — prost robni promet 166 228 - 230 263 272 274 745 746
 — kapitalistički robni promet 166 259 285
 — novčani promet 267 - 269 276
 — kao osnovica kapitalističke proizvodnje 270
- Robovska privreda* 504 505 668 672
- Ropstvo* 30 152 397 505 506 507 536 558 733
 — proizvodni odnosi 272 691
 — svojinski odnosi 646
 — rad vrhovnog nadzora 321 - 323
 — trgovina 272 276 277
- Rudarska industrija* 633 639
- Rudnici* 79 103 748 751
- Rudnička renta* 645
 — Smith o rudničkoj renti 627
- Rukovođenje društvenom proizvodnjom* 120 321
- Rumunija* 668
- Rusija* 13 446 480
 — ruska opština 606
 — trgovina 279 746
 — kapitalistička proizvodnja 279
- Saobraćajna sredstva* 65 260 345 641
- Seljačka privreda* 569 570
- Seljaštvo* 106 182 504 744 - 746 747 748
 — eksproprijacija zemlje 505 520 522 523 529 530 641 642 664 682
 — sitni seljaci 37 106 504 507 508 530 580 673 727
 — yeomanry 670
- Sirovine* 94 95 98 103 - 106 643
 — kao glavni sastavni deo postojanog kapitala 14
 — njihov kvalitet 75 91 105 106
 — uticaj promene cene sirovina na profitnu stopu 93 - 98 99 105 106
 — njihova reprodukcija 104 105
- Sitna proizvodnja* 152 504 505 507 - 508 753
- Sitni proizvođači* 580
- Sjedinjene Američke Države* 69
 — industrija 105
 — agrarni odnosi 524 563 - 565
 — novčani sistem i spoljna trgovina 419 481 495 496
 — iseljavanje 532
 — američki građanski rat 97 113
- Skraćeni rad* 113 114
- Sloboda i nužnost* 682
- Slobodna trgovina* 95 654
- Slučajnost*
 — i zakon 688
- Smrtnost* 82 - 84
- Socijalizam* — vidi *Komunizam*
- Socijalizam, utopijski* 512 513 515 516
- Spoljna trgovina* 427 440 484 493 494 495 496
 — i kapitalistička reprodukcija 200
 — njen uticaj na profitnu stopu 200 201
 — plemenitim metalima 265 266 267 268 385 386 467 469 470 480 - 483 484 488 489 490 494 497 750
 — Ricardo o spoljnoj trgovini 201

Sporedni proizvodi 89*Srazmernost*

— između različitih grana proizvodnje
152 207 217 537 538

Srednji vek 654 655 666 691 746 748

— trgovina u srednjem veku 278 748

— crkva u srednjem veku 509 519

— kamata u srednjem veku 506 517
519

— vidi i *Feudalizam*

Sredstva potrošnje 536

— proizvodnja sredstava potrošnje
(odjeljak II društvene proizvodnje)
695 - 697

— vidi i *Životna sredstva*

Sredstva za proizvodnju 677

— kao kapital 211 677 732 733 735

— i proces stvaranja vrednosti 29
30 31

— njihovo rabaćenje 214

— tražnja sredstava za proizvodnju
160 161 163

— proizvodnja sredstava za proizvodnju
(odjeljak I društvene proizvodnje)
695 - 697

— koncentracija sredstava za proizvodnju
72 224 569 735

— ekonomija sredstava za proizvodnju
74 - 77 82 569

— njihov porast 76 185

— i proizvodnost rada 184 199

— svojina nad sredstvima za proizvodnju
39 77

— i rad 677 735

— i radnici 39 77 677 678

— obezvređenje sredstava za proizvodnju
76

— razaranje sredstava za proizvodnju
214

Sredstva za rad 31 32 686*Stanarina* 645*Stanovništvo* 185

— opadanje poljoprivrednog stanovništva
539

Stari vek — vidi *Antika*

Statistika, buržoaska 69*Stoka*

— kao novčana roba 746

Stočarstvo 565 569 639 640*Stopa akumulacije* 204*Suecki kanal* 65

Supstancija vrednosti 129 142 147
155 169 177 317 318 623 741

Sušтина i pojava 145 177 680*Svetska trgovina*

— skraćenje vremena obrta svetske
trgovine 65

— njen uticaj na profitnu stopu 51

— Ricardo o uticaju svetske trgovine
na profitnu stopu 94

Svetsko tržište 211 267 299 427 484
564 653

— nastanak i razvitak svetskog tržišta
278 279 281 416

— kao osnova kapitalističke proizvodnje
97 279

— konkurencija na svetskom tržištu
97 105 106 200 201 278 416 606

— uticaj svetskog tržišta na kamatnu
stopu 299 307 308

Svilarska industrija 83 91 280*Svojina*

— na sredstva za proizvodnju 39 76
77 224

— na zgrade 526

— zajednička zemljišna svojina 279
666

uzurpiranje zajedničke svojine 671

— parcelna svojina 669 - 675

— ukidanje privatne svojine 224 370
514 515 646

— u komunizmu 646

— vidi i *Zemljišna svojina*

Škotska 445 - 448 475 478*Španija* 748 750*Špedicija* 242*Špekulacija* 177 204 257 301 304 343

344 370 372 374 401 410 414 416
417 437 - 439 458 563

— građevinske špekulacije 526 645

Štrajk

— među mehničkim tkačima iz Lan-
kašira 113 114

Šumarstvo 523 524 640*Tehnologija*

— dejstvo novih postupaka na vreme
proizvodnje 64 65

Tekstilna industrija 751*Telegrafija* 260*Teorija granične korisnosti* 15*Teorija odricanja* 372 373*Teorije o novcu*

— Currency principle 353 378 384
385 465 - 479

— little shilling men 458 476

— Ricardova teorija o novcu 465 466

- Tkanje* 280
Tradicija 660
Transportna industrija 242
Transportna sredstva 260 606 vidi i
Železnica
Tražnja
 — za radnom snagom 437 718
 — za životnim sredstvima 160 161
 — sredstava za proizvodnju 160 161
 163
 — za sredstvima plaćanja 439
 — vidi *Ponuda i tražnja*
Trgovac 243 252 747 - 752
Trgovac novcem 266 267 338
Trgovačka društva 748 750
Trgovačke zadruge 748 - 750
Trgovački gradovi 275 276
Trgovački kapital 177 225 - 235
 — ne proizvodi višak vrednosti 235
 237
 — njegova istorija 241 247 258 259
 260 270 - 281
 — kao istorijska pretpostavka kapitalističkog načina proizvodnje 273
 — njegove funkcije 226 - 229 230 - 232
 246 271 272
 — njegova uloga u procesu reprodukcije društvenog kapitala 231 234
 244 264 272 273 284 328
 — njegov obrt 232 233 241 253 - 256
 258 - 262
 — i industrijski kapital 245 250 - 252
 258 262
 — njegovi troškovi 247 248
 — i profit 22 190 238 - 240 249 258
 259 262 275 749 750
 — njegova koncentracija i centralizacija 246 247
 — buržoaska shvatanja o trgovačkom kapitalu 233 234 270 271
Trgovački narodi 275 - 278
Trgovina 274 275 281
 — i razvitak proizvodnje 271 - 273
 276 - 279 281
 — njen razvitak u prekapitalističkim načinima proizvodnje 276 - 281 746
 — sluga industrijske proizvodnje 281
 — i kredit 410
 — trgovina na veliko 242 247 255
 372 445 448 459 751
 — trgovina na malo (detaljna trgovina) 241 254 260 262 268 376 - 378
 750 751
 — levantska trgovina 750
 — posrednička trgovina 275 276
 — vidi i *Spoljna trgovina*
Trgovina novcem
 — njena istorija 264 - 267 338
 — njeni zadaci 268 269
 — podela rada u trgovini novcem 264
 — njeni prvobitni oblici 266
 trgovina polugama 266 267 338
 menični poslovi 265
Trgovina opijumom 469
Trgovina robom 269
Trgovinski bilans 418 419 440 482 500
 501 653
Trgovinski kapital — vidi *Trgovački kapital*
Trgovinski kredit — vidi *Kredit*
Trgovinski profit 17 236 - 252 260 261
 — izvori trgovinskog profita 276
 — i najamnina 243 244
Trgovinski troškovi 245
Tribut 505
 — Indije Engleskoj 494 500
Trojni obrazac 677 - 679
Troškovi proizvodnje 550
 — zakupaca 614
 — vidi i *Cena koštanja*
Trustovi 105 371 401 417 754
Tržišna cena 95 169 296 297 307 308
 469 542 543 611 637 722 725
 — prosečna tržišna cena 177 297
 — prodaja ispod tržišne cene 195
 — odstupanja od tržišne vrednosti
 158 162 166 174
 — i cena proizvodnje 153 162 163
 297 307 542 619 624 625 626 627 -
 - 630 634 - 638 715 722 725
Tržišna vrednost 169 556 557 684
 — i individualna vrednost 152 153
 156 - 158
 — njena realizacija 156 157 158 160
 — i tržišna cena 158 162 166 169 174
Tržište 95 182 226 410
 — proširenje tržišta 281 566
 — pretrpanost tržišta 156 217 343
 349 499
 — protivrečnost između proizvodnje
 i tržišta 371
 — vidi i *Novčano tržište, Svetsko
 tržište*
Tržište kapitala 642
Tunis 755
Upotrebna vrednost 155 158 159 185
 235 293 537 - 539 546 679 680
Upravni i nadzornički odbori 327
Uslovi rada
 — rastavljanje uslova rada od proizvođača 208 520 683

- Uslovi za proizvodnju* 39 222
Uštede 372 432
Uzrok i posledica 679 722
- Vavilonija* 747
Veličina vrednosti
 — i masa upotrebne vrednosti 185
Velikoposednici 605 606
Višak proizvoda 16 206 276 535 581
 654 698 728 729
Višak rada 40 127 128 129 182 183
 280 282 335 505 535 - 537 580
 652 658 681 682 693
 — samonikla osnovica viška rada 535
 537
 — u robovskom sistemu 681
 — u feudalizmu 657 - 659
 — u kapitalizmu 681
 — u komunizmu 681 728
Višak vrednosti 44 45 209 282 538
 — kao društveni odnos proizvodnje
 680
 — njegovi izvori 33 39 40 129 142
 147
 — njegov nastanak 33 - 35 39 245
 246 536 537 651
 njegov prividni nastanak u sferi
 opticaja 688
 — javlja se u obliku profita 33 35
 40 44 142 143
 — apsolutni višak vrednosti 70 78
 198 202
 — relativni višak vrednosti 19 71
 185 196 197 202 687 732
 — ekstravišak vrednosti 153 197
 — stopa viška vrednosti 46 67 68
 168 198 199 258
 godišnja stopa 47 68 69
 nacionalna stopa 124 130 207
 faktori koji utiču na visinu stope
 viška vrednosti 47 - 49 52 - 54
 57 59 60 63 76 174 183
 i profitna stopa 40 43 - 47 60 - 63
 119 143 144 183 202 204
 — i masa viška vrednosti 38 130 139
 144 186 196 - 198
 — i najamnina 304
 — i profit 143 144 688 715
 — pretvaranje viška vrednosti u kapi-
 tal 706 707 vidi i *Akumulacija ka-
 pitala*
 — realizacija viška vrednosti 41 235
 688 692 693
 uslovi za realizaciju viška vred-
 nosti 207
- Višak vrednosti*
 — raspodela viška vrednosti 41 205
 206 634 - 636 651 682 692 693
 706 716
 — vidi *Profit*
Vodena snaga 545 546
Vrednosni papiri 364 382 383 387
 388 390 395 398 - 401 408 434 435
 — kurs vrednosnih papira 301 344 420
 — i industrijski ciklusi 427
 — vidi i *Državni papiri*
Vrednost 78 122 261 334 544 623 678
 679 708 721 723 741 742 746
 — kao društveni odnos 539 540 557
 562 679
 — mera vrednosti 433
 — individualna i društvena vrednost
 154 - 156
 — celokupnog društvenog proizvoda
 683 684 692 - 699
 — celokupnog društvenog kapitala 143
 692
 — obezvređivanje kapitala 199 207
 210 211 213 214 334
 — i prosečna profitna stopa 132 144
 145 176
 — ekonomisti o vrednosti 169 740 -
 - 743
 — vulgarna ekonomija o vrednosti 747
 — vidi i *Tržišna vrednost i Robna
 vrednost*
Vrednost novca 501 531
Vreme obrta 260 261
 — suma vremena proizvodnje i pro-
 meta 64
 — dejstvo skraćanja vremena obrta
 na proizvodnju viška vrednosti
 64 - 66
 — njegov uticaj na profitnu stopu
 64 - 67 124 125 130 - 132 139 298
Vreme proizvodnje 232 233 254
 — skraćanje vremena proizvodnje 64
 65
Vreme prometa 232 233 235 243 253
 254 258 688
 — skraćanje vremena prometa 64 65
Vrste zemlje 550 - 558 559 - 566 574
 575 576 577
Vulgarna ekonomija 33 195 397 471
 654 679 680 690 691
 — o kapitalu 270 271 680
 — o trgovačkom kapitalu 234
 — o kamatonosnom kapitalu 316 317
 — o vrednosti 720 721 740 741 747
 — o profitu 14 - 17

Zajednica 152 272 536 606 691 729
744 745

Zajmovi 402 450 451 488

— njihovi oblici 287 338 339 421 422

Zajmovni kapital 287 288 295 308
311 410 415 416 420 - 422 425
441 497 498 vidi i *Bankovni kapital*, *Novčani kapital*

Zakon o desetočasovnom radnom vremenu 95

Zakon vrednosti 14 16 17 132 137
138 148 151 153 160 261 537 544
703 731 741 743 745 - 747

Zakoni 138

— objektivni 753

— i tendencije 138 197 201

— i slučajnost 688

— *ekonomski zakoni* 150
sprovođenje ekonomskih zakona
139 753
vrsta i način sprovođenja ekonomskih zakona u kapitalizmu 150 197
217 682 683 688 691 731 732 753
njegov sprovođenje u komunizmu
217 682

— zakoni robne razmene 275 276 746
747
vidi i *Zakon vrednosti*

— zakon uvećane proizvodne snage rada 221

— *zakon kapitalističkog načina proizvodnje* 162 207 297 735
njegov iskrivljen odraz u konkurenciji 190 191 195 200
njegov iskrivljen odraz u glavama kapitalističkih agenata i agenata prometa 261 262

— zakoni dizanja i padanja profitne stope 145

— zakoni deobe profita 301

— *zakon tendencijskog pada profitne stope* 17 24 179 - 195 201 528
izvor razvitka proizvodnosti rada u kapitalizmu 180 - 183 191
uzroci koji uslovljavaju tendencijsko padanje profitne stope 179 - 184 222
faktori koji suprotno dejstvuju na pad profitne stope 191 196 - 203
njihova protivrečnost 197 204 205 210 211
i konkurentna borba 213 214 216
i krize 218
i buržoaska politička ekonomija 181 189 - 191 219

— osnovni zakon kapitalističke konkurencije 36

— opšti zakon kapitalističke akumulacije 184 185 188

— zakon novčanog prometa 253 254
444 446
zakon opticaja novčanica 444

— zakon opadanja prinosa sa zemlje 556

Zakoni o sirotinji 531 532

Zakoni o žitu 530 531

— ukidanje zakona o žitu 95 274
534 554 572 606

Zakup 724

Zakupci

— sitni zakupci 529 530 532 533

— kapitalistički zakupci 520 523 - 525
529 530 570 664 665

— i zemljovlasnici 524 525 529 530
615 626 627 629

— borba između zakupaca i zemljovlasnika 568

— njihov plasman kapitala na zemlju 524 - 526 592 627 628

— konkurencija među zakupcima 592

Zakupci

— kamata za kapital pripojen zemlji 524 - 526

— i renta 568

— iznajmljivanje sitnih komadića zemlje fabričkim radnicima 530

Zakupnina 529 530 536 630

Zakupni rok 525 526 568 592 627
628

Zalagaonice 509

Zanat 152 279 - 281 504 744 - 746 748

Zapadna Indija 501

Zastoj robe 255

Zaštitne carine | *Politika zaštitnih carina* 105 371 417 530

Zelenaš 37 330 331 463 504 - 511 517
518 671

Zelenaški kapital 182 503 504 506
507 529

— oblici zelenaškog kapitala 503 504

— koči razvitak proizvodnih snaga 505

Zemlja 547 606 640 641 644 678
679 686

— kao jednostavan prirodni element 626

— devičanske zemlje 606

— rastavljanje kapitala i zemlje 627

— plasiranje kapitala na zemlju 521
524 566 - 570 573 - 577 580 581
614 615 616 622 626 627 635 637

— kao sredstvo za rad 679 686

- Zemljišna renta* 523 524 527 - 529 536
 538 - 540 634 637 638 643 - 650
 651 652 664 692 693 724 733
 — kao oblik ekstraprofita 546 - 548
 568
 — njena stopa 205
 — uzroci njenog penjanja 526 - 528
 531 - 533 538 - 540
 — uzroci njenog padanja 605 606
 — i monopolska cena 646 647
 — i kamata 526 - 528
 — kapitalizovanje zemljišne rente 527 -
 - 528 547 563
 — njeni prekapitalistički oblici 507
 536 539 574 588 649 655 - 662
 664 667
 — Petty o zemljišnoj renti 652
 — Smith o zemljišnoj renti 521 640
 644
 — Ricardo o zemljišnoj renti 548
 549 573
 — buržoaski ekonomisti o zemljišnoj
 renti 623 651 - 654 669
 — *apsolutna zemljišna renta* 634 - 638
 643
 — vidi i *Diferencijalna renta*

Zemljišna svojina

- opšte karakteristike 520 - 523 526
 527 646 647 678 682 683 733
 — eksproprijacija neposrednih pro-
 izvođača od zemlje 505 520 522
 523 642 664 665 668 683 730
 — njeni različiti oblici 522 536 641
 668 - 671
 feudalna zemljišna svojina 520;
 ukidanje feudalne zemljišne svojine
 670
 oblik zemljišne svojine u kapita-
 lizmu 520 521 735
 — ukidanje zemljišne svojine u ka-
 pitalizmu 626 627
 — ukidanje zemljišne svojine u ko-
 munizmu 646 647
 — i racionalna poljoprivreda 522 - 525
 675 676
 — sitna zemljišna svojina 536 647
 673 675 676 vidi i *Parcelna svojina*

Zemljišna svojina

- u kolonijama 564 565 606 641
 — Hegel o zemljišnoj svojini 521 522
 — apologeti zemljišne svojine 528
Zemljišna zajednica 748 749
Zemljoradnja 521 564 - 566 569
Zemljoposednička aristokratija 606
Zemljovlasnik
 — opšte karakteristike 521 523 524
 539 540 644 735 736
 — kao personifikovana zemljišna svo-
 jina 685 686
 — kao kapitalist 588 626
 — i zakupac 524 525 527 - 531 568
 607 614 626 627 629 630
Zlato (i srebro)
 — kao roba 717
 — kao novac 391 487 488
 — njegov odliv i priliv 360 383 - 386
 388 - 391 414 469 480 - 489 499 -
 - 502
 — kao svetski novac 265 266 386
 — nacionalna zlatna i srebrna blaga
 484
 — kao luksuzni materijal 480 481
Znak vrednosti 433

Železna industrija 371

- Železnice* 65 203 222 260 343 346 348
 489 492 755
Železničke akcije 401 414 754
Železničke afere 302 346 414 754
Ženski rad 85 86 197
Žitna renta 588 617 618
Životna sredstva
 — neophodna životna sredstva 93 100
 101 138 160 173 174 536 544 683
 694 714 718 720 722
 — pojevtinjenje životnih sredstava 553
 554

Yeomanry 670

Sadržaj

	Strana
Friedrich Engels. Predgovor	9

KNJIGA TREĆA

Celokupni proces kapitalističke proizvodnje

Prvi deo

PRVI ODELJAK

PRETVARANJE VIŠKA VREDNOSTI U PROFIT I STOPE
VIŠKA VREDNOSTI U PROFITNU STOPU

Glava prva. <i>Cena koštanja i profit</i>	27
Glava druga. <i>Profitna stopa</i>	39
Glava treća. <i>Odnos profitne stope prema stopi viška vrednosti</i> ...	46
Glava četvrta. <i>Dejstvo obrta na profitnu stopu</i>	64
Glava peta. <i>Ekonomija u primeni postojanog kapitala</i>	70
I. Opšte napomene	70
II. Ušteda na uslovima rada na račun radnika	79
III. Ekonomija u proizvodnji i prenošenju pogonske snage; ekonomija u zgradama	86
IV. Iskorišćavanje otpadaka proizvodnje	89
V. Ekonomija koja se postiže pronalascima	92
Glava šesta. <i>Dejstvo promene cena</i>	93
I. Kolebanja cene sirovine, njihovo neposredno dejstvo na profitnu stopu	93

	Strana
II. Povišavanje i snižavanje vrednosti, oslobodavanje i vezi- vanje kapitala	97
III. Opšta ilustracija: pamučna kriza od 1861. do 1865. ...	108
Predistorija 1845 - 1860	108
1861 - 1864. Američki građanski rat. Cotton famine. Najizrazitiji primer prekida procesa proizvodnje zbog nestašice i skupoće sirovine	112
Pamučni otpadak. Istočnoindijski pamuk(surat). Uticaj na radničku najamninu. Pобоljšanje mašinerije. Zamenjivanje pamuka skrobnim brašnom i mineralima. Dejstvo ovog sloja skrobnog brašna na rad- nike. Prelci finijih numera prede. Fabrikantske prevare	113
Eksperimenti in corpore vili	118
Glava sedma. <i>Dodaci</i>	120

DRUGI ODELJAK

PRETVARANJE PROFITA U PROSEČNI PROFIT

Glava osma. <i>Različit sastav kapitala u različnim granama proiz- vodnje i različnost profitnih stopa koja otuda proističe</i> ...	123
Glava deveta. <i>Obrazovanje opšte profitne stope (prosečne profitne stope) i pretvaranje robnih vrednosti u cene proizvodnje</i> ...	133
Glava deseta. <i>Izjednačenje opšte profitne stope putem konkurencije. Tržišne cene i tržišne vrednosti. Ekstraprofit</i>	148
Glava jedanaesta. <i>Dejstva opštih kolebanja najamnine na cene proizvodnje</i>	170
Glava dvanaesta. <i>Dodaci</i>	174
I. Uzroci koji izazivaju promenu u ceni proizvodnje... .. .	174
II. Cena proizvodnje roba srednjeg sastava	175
III. Kapitalistovi razlozi za kompenzaciju	176

TREĆI ODELJAK

ZAKON TENDENCIJSKOG PADANJA PROFITNE STOPE

Glava trinaesta. <i>Zakon kao takav</i>	179
Glava četrnaesta. <i>Uzroci sa suprotnim dejstvom</i>	196
I. Povišavanje stepena eksploatacije rada	196
II. Obaranje najamnine ispod vrednosti radne snage	199
III. Pojevtinjavanje elemenata postojanog kapitala	199

	Strana
IV. Relativna prenaseljenost	199
V. Spoljna trgovina	200
VI. Uvećanje akcijskog kapitala	202
Glava petnaesta. <i>Razvijanje unutrašnjih protivrečnosti zakona</i> ...	204
I. Opšte postavke	204
II. Sukob između proširenja proizvodnje i oplodavanja vrednosti	208
III. Preobilje kapitala uz preobilje stanovništva	212
IV. Dopune	219

ČETVRTI ODELJAK

PRETVARANJE ROBNOG I NOVČANOG KAPITALA U KAPITAL TRGOVINE ROBOM I KAPITAL TRGOVINE NOVCEM (TRGOVAČKI KAPITAL)

Glava šesnaesta. <i>Kapital trgovine robom</i>	225
Glava sedamnaesta. <i>Trgovinski profit</i>	236
Glava osamnaesta. <i>Obrt trgovačkog kapitala. Cene</i>	253
Glava devetnaesta. <i>Kapital trgovine novcem</i>	263
Glava dvadeseta. <i>Nešto istorije o trgovačkom kapitalu</i>	270

PETI ODELJAK

CEPANJE PROFITA NA KAMATU I PREDUZETNIČKU DOBIT, KAMATONOSNI KAPITAL

Glava dvadeset prva. <i>Kamatonosni kapital</i>	282
Glava dvadeset druga. <i>Deoba profita. Kamatna stopa. »Prirodna« kamatna stopa</i>	299
Glava dvadeset treća. <i>Kamata i preduzetnička dobit</i>	310
Glava dvadeset četvrta. <i>Ospoljavanje kapitalskog odnosa u obliku kamatonosnog kapitala</i>	328
Glava dvadeset peta. <i>Kredit i fiktivni kapital</i>	336
Glava dvadeset šesta. <i>Akumulacija novčanog kapitala; njen uticaj na kamatnu stopu</i>	350
Glava dvadeset sedma. <i>Uloga kredita u kapitalističkoj proizvodnji</i>	369
Glava dvadeset osma. <i>Prometno sredstvo i kapital. Shvatanje Tooke-a i Fullartona</i>	375

Drugi deo

PETI ODELJAK

CEPANJE PROFITA NA KAMATU I PREDUZETNIČKU DOBIT.
KAMATONOSNI KAPITAL

(Nastavak)

Glava dvadeset deveta. <i>Sastavni delovi bankovnog kapitala</i>	395
Glava trideseta. <i>Novčani kapital i stvarni kapital · I</i>	406
Glava trideset prva. <i>Novčani kapital i stvarni kapital · II (Nastavak)</i>	421
1. Pretvaranje novca u zajmovni kapital	421
2. Pretvaranje kapitala ili dohotka u novac koji se pretvara u zajmovni kapital	427
Glava trideset druga. <i>Novčani kapital i stvarni kapital · III (Kraj)</i>	430
Glava trideset treća. <i>Prometno sredstvo u kreditnom sistemu</i> ...	443
Glava trideset četvrta. <i>Currency principle i englesko bankovno zakonodavstvo od 1844</i>	465
Glava trideset peta. <i>Plemeniti metal i menični kurs</i>	480
I. Kretanje zlatne rezerve	480
II. Menični kurs	488
Menični kurs s Azijom	489
Engleski trgovinski bilans	500
Glava trideset šesta. <i>Pre kapitalizma</i>	503
Kamata u srednjem veku	517
Koristi za crkvu od zabrane kamata	519

ŠESTI ODELJAK

PRETVARANJE EKSTRAPROFITA U ZEMLJIŠNU RENTU

Glava trideset sedma. <i>Uvodni pojmovi</i>	520
Glava trideset osma. <i>Diferencijalna renta. Opšti pojam</i>	541
Glava trideset deveta. <i>Prvi oblik diferencijalne rente (Diferencijalna renta I)</i>	548

	Strana
Glava četrdeseta. <i>Drugi oblik diferencijalne rente (Diferencijalna renta II)</i> 567	567
Glava četrdeset prva. <i>Diferencijalna renta II. — Prvi slučaj: postojana cena proizvodnje</i> 576	576
Glava četrdeset druga. <i>Diferencijalna renta II. — Drugi slučaj: padajuća cena proizvodnje</i> 582	582
I. Kad proizvodnost dodatnog plasmana kapitala ostaje jednaka 582	582
II. Kad pada stopa proizvodnosti dodatnih kapitala 588	588
III. Kad se penje stopa proizvodnosti dodatnih kapitala 589	589
Glava četrdeset treća. <i>Diferencijalna renta II. — Treći slučaj: rastuća cena proizvodnje. Rezultati</i> 595	595
Glava četrdeset četvrta. <i>Diferencijalna renta i sa najlošije obrađene zemlje</i> 616	616
1. Kad raste proizvodna snaga sukcesivnih plasmana kapitala 619	619
2. Kad opada proizvodna snaga dodatnih kapitala 620	620
Diferencijalna renta i renta kao prosta kamata kapitala pripojenog zemlji 622	622
Glava četrdeset peta. <i>Apsolutna zemljišna renta</i> 624	624
Glava četrdeset šesta. <i>Gradilišna renta. Rudnička renta. Cena zemlje</i> 644	644
Glava četrdeset sedma. <i>Geneza kapitalističke zemljišne rente</i> 651	651
I. Uvodne napomene... .. 651	651
II. Radna renta 657	657
III. Produktna renta 661	661
IV. Novčana renta 662	662
V. Napoličarska privreda i seljačka parcelna svojina 667	667

SEDMI ODELJAK

DOHOCI I NJIHOVI IZVORI

Glava četrdeset osma. <i>Trojni obrazac</i> 677	677
I. 677	677
II. 678	678
III. 679	679

	Strana
Glava četrdeset deveta. <i>Prilog analizi procesa proizvodnje</i> ...	692
Glava pedeseta. <i>Privid konkurencije</i>	709
Glava pedeset prva. <i>Odnosi raspodele i odnosi proizvodnje</i> ...	729
Glava pedeset druga. <i>Klase</i>	735
<i>Friedrich Engels. Dopuna i dodatak trećoj knjizi »Kapitala«</i> ...	737
I. <i>Zakon vrednosti i profitna stopa</i>	740
II. <i>Berza</i>	753

DODATAK

Citati na jeziku originala	759
-----------------------------------	-----

NAPOMENE I REGISTRI

Napomene	769
Literatura	781
Registar imena	801
Spisak mera i novčanih jedinica	814
Registar pojmova	815

ILUSTRACIJE

Naslovna strana 1. izdanja III toma »Kapitala«	10-11
Prva strana Marxovog rukopisa III toma »Kapitala«	34-35
Faksimil 1. strane Engelsovog rukopisa »Zakon vrednosti i profitna stopa«	740-741

Karl Marks

KAPITAL

Treći tom

Urednik

Marija Stojiljković

Likovno-grafička oprema

Boždan Kršić

Redaktor

Milorad Simonović

Tehnički urednik

Milena Mijailović

Izdavač

«Prosveta» izdavačko preduzeće

OOOR «Izdavačka delatnost», Beograd, Dobročina 30

Za izdavača

Jordan Živković

Štampa

«Birografika»

Subotica, Put Moše Pijade 72

Ovo izdanje doštampano je u 5000 primeraka za Biblioteku Marksizam
fototipskim putem na osnovu izdanja «Prosvete» iz 1970. god.
Rukopis pripremljen u Institutu za međunarodni radnički pokret.